

Dunaújváros Megyei Jogú Város Településfejlesztési Konceptiójának és Integrált Településfejlesztési Stratégiájának megalapozó vizsgálata

Készült a
„KDOP-3.1.1/E-13 Fenntartható városfejlesztési programok előkészítése”
című pályázati felhívásra benyújtott

**„Dunaújváros Megyei Jogú Város Településfejlesztési Konceptiójának és
Integrált Településfejlesztési Stratégiájának felülvizsgálata, átdolgozása”**
című projekthez

Pályázati azonosító: KDOP-3.1.1/E-13-2013-0001

Készítette:

DV N Dunaújvárosi Városfejlesztési Nonprofit Zrt.

2013

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	2
Bevezetés	6
1. HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ	9
1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok	9
Történeti visszatekintés	9
A település földrajzi elhelyezkedése.....	10
Dunaújváros térségi szerepe: a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok	11
1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Konceptióval és a területileg releváns megyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálata	11
1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata	12
1.4. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek – az adott település fejlesztését befolyásoló – vonatkozó megállapításai	12
1.5. Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása	12
1.5.1. A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai.....	12
1.5.2. Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések	12
1.6. A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata	12
1.6.1. A hatályban lévő településrendezési eszközök	12
1.6.2. A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek	12
1.7. A település társadalma	13
1.7.1. Demográfia, népesesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség	13
Kitekintés a megyei és országos demográfiai folyamatokra	13
Demográfia, népesség	14
Népmozgalom	18
Nemzetiségi összetétel	22
A lakosság képzettségi szintje	23
Foglalkoztatottsági helyzet.....	25
A városi lakosság jövedelmi viszonyai, életminőségét meghatározó tényezők.....	30

1.7.2. Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok.....	31
1.7.3. Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzetiségi kötődés, civil szerveződések, egyházak stb.).....	31
1.8. A település humán infrastruktúrája.....	32
1.8.1. Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.)	32
1.8.2. Esélyegyenlőség biztosítása	32
1.9. A település gazdasága	33
1.9.1. A település gazdasági súlya, szerepköre	33
A regisztrált és működő vállalkozások.....	33
1.9.2. A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői	36
A vállalkozások megoszlása nemzetgazdasági áganként.....	36
A város üzleti infrastruktúrája és ipara	38
Klaszterek.....	42
Mezőgazdaság	42
Kereskedelem, szolgáltatások.....	43
Turisztika, idegenforgalom	44
1.9.3. A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése	47
1.9.4. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.)	47
1.9.5. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)	47
1.10. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere.....	48
1.10.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program	48
1.10.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere.....	48
1.10.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység	48
1.10.4. Foglalkoztatáspolitikai	48
1.10.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás	48
1.10.6. Intézményfenntartás.....	48
1.10.7. Energiagazdálkodás	48
1.11. Településüzemeltetési szolgáltatások	48
1.12. A táji és természeti adottságok vizsgálata	48
1.12.1. Természeti adottságok	48
1.12.2. Tájhasználat, tájszerkezet	49

1.12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek.....	49
1.12.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése.....	49
1.13. Zöldfelületi rendszer vizsgálata	49
1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei.....	49
1.13.2. A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái	49
1.14. Az épített környezet vizsgálata	49
1.14.1. Területfelhasználás vizsgálata	49
1.14.2. A telekstruktúra vizsgálata.....	50
1.14.3. Önkormányzati tulajdon kataszter.....	50
1.14.4. Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése	50
1.14.5. Az építmények vizsgálata.....	50
1.14.6. Az épített környezet értékei	50
1.14.7. Az épített környezet konfliktusai, problémái	51
1.15. Közlekedés	51
1.15.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok	51
1.15.2. Közúti közlekedés	51
1.15.3. Közösségi közlekedés	51
1.15.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés.....	51
1.15.5. Parkolás	52
1.16. Közművesítés	52
1.16.1. Víziközművek	52
1.16.2. Energia.....	52
1.16.3. Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezetékek nélküli hírközlési építmények)	52
1.17. Környezetvédelem (és településüzemeltetés).....	52
1.17.1. talaj	52
1.17.2. felszíni és a felszín alatti vizek.....	52
1.17.3. levegőtisztaság és védelme.....	53
1.17.4. zaj- és rezgésterhelés	53
1.17.5. sugárzás védelem	53
1.17.6. hulladékkezelés	53
1.17.7. vizuális környezetterhelés.....	53
1.17.8. árvízvédelem	53
1.17.9. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák	53
1.18. Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)	53
1.18.1. építésföldtani korlátok	53

1.18.2. vízrajzi veszélyeztetettség	53
1.18.3. egyéb.....	54
1.19. Ásványi nyersanyag lelőhely	54
1.20. Városi klíma	54
2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ	55
2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése	55
3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ	56
3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis	56
3.1.1. A folyamatok értékelése	56
3.1.2. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése	56
3.1.3. A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata.....	56
3.2. Problématérkép/értéktérkép.....	56
3.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek	56
3.3.1. településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása	56
3.3.2. szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)	57
3.3.3. egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)	57
Felhasznált irodalom	58

Bevezetés

2013 őszén Magyarországon a fejlesztéspolitika szereplői jelentős energiát fordítanak a 2014-2020-as Európai Unió programozási időszak stratégiai előkészítésére. Az elmúlt évek tapasztalatai – már a második EU-s tervezési periódus sikeres lebonyolításának végéhez közeledünk – megmutatták a tudatos tervezés és előkészítés előnyeit.

A városok, ahogyan 2007 és 2013 között, 2014-től is a területi fejlesztés fókuszában állhatnak. Különösen igaz ez a megyei jogú városokra, melyek gazdasági, társadalmi és funkcionális erejüknel és súlyuknál fogva kiemelkednek egy-egy nagyobb térség települései közül.

A városok jelentőségét az Európai Unió döntéshozói és fejlesztéspolitikai szakemberei is kiemelkedőnek tartják. Ezt tükrözi az Európa 2020 stratégia is – a 2014-2020-as programozási időszak stratégiai alapidokumentuma – mely célul tűzte ki az intelligens, fenntartható és befogadó Európa megvalósítását. Az előzetesen megjelent tájékoztató dokumentumok alapján kijelenthető, hogy az EU 2020 stratégia sikeres megvalósításában a városoknak ismét kiemelkedő szerep jut. A városok jelentősége mind európai, mind hazai viszonylatban kiemelkedő. Ahogyan az Európai Bizottság kiadványa kiemeli: „(...) az EU népességének mintegy 68%-a él nagyvárosi régióban, és ezek a régiók állítják elő az EU GDP-jének 67%-át. Többek között ezért is a városokat tekintjük az európai gazdaság motorjainak, így a kreativitás és az innováció katalizátorának szerepét tölthetik be az EU-ban. A városokra azonban az is jellemző, hogy itt jelentkeznek legerősebben a tartós problémák, például a munkanélküliség, a szegregáció és a szegénység. A várostérségekre vonatkozó politikai döntések ezért az EU egészére nézve széles jelentőséggel bírnak. A városi élet különböző – környezeti, gazdasági, társadalmi és kulturális – dimenziói szorosan összefonódnak, ezért a városfejlesztés terén elsősorban integrált megközelítéssel lehet elérni számottevő sikereket¹.”

2007-2013 között Magyarországon is tanúi lehettünk – különösen a megyei jogú városok esetében – komplex, integrált városfejlesztési programok tervezésének és megvalósításának. Ezek a programok számos esetben integrálni tudták egy-egy városi terület gazdasági és társadalmi problémáira adott válaszokat, számos esetben jelentős fejlesztést hajtva végre az adott városrészben.

Ezek a fejlesztések már a Magyarországon 2007-től bevezetett integrált városfejlesztési stratégia elve mentén kerültek megfogalmazásra és

¹ INTEGRÁLT FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉS

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/urban_hu.pdf

megvalósításra. A stratégiai szemlélet elengedhetetlen a fenntartható városfejlődés érdekében: olyan integrált stratégiákra van szükség, melyek alkalmasak a városok és térségeik környezeti, gazdasági, és társadalmi problémáinak együttes kezelésére.

A 2013 elején megjelent „Fenntartható városfejlesztési programok előkészítése” című pályázati felhívás az új jogszabályi környezetben értelmezendő integrált településfejlesztési stratégiák (ITS) létrehozásához nyújt támogatást. Az ITS-ek középtávú stratégiai dokumentumok, melyek előzményei a néhány évvel korábban megalkotott integrált városfejlesztési stratégiák, melyek teljes körű felülvizsgálata a soron következő programozási időszak kezdetén mindenképpen időszerűnek tekinthető. Ennek megfelelően az említett pályázati felhívás célja, hogy „a városok a már elkészült Integrált Településfejlesztési Stratégiájukat (ITS) figyelembe véve a kohéziós politika beavatkozási logikájának tematikus célkitűzései és beruházási prioritásai mentén fogalmazzák meg a településük, ill. annak funkcionális térségét érintő fejlesztési elképzeléseiket a 2014-2020-as időszakra vonatkozóan.”²

A felülvizsgálati folyamatot több szakmai háttérdokumentum is támogatja, illetve szabályozza. Alapvető módszertani útmutatóként szolgálnak „a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló 314/2012. (XI.8.). Kormányrendelet szabályai, melyek jelen megalapozó vizsgálat számára is kijelölték a legfontosabb szerkezeti és tartalmi kereteket.

Elemző dokumentumunk Dunaújváros Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciójának és Integrált Településfejlesztési Stratégiájának megalapozó vizsgálatául szolgál.

A szakmai anyag három fejezeti egységet foglal magába: a helyzetfeltáró, a helyzetelemző és a helyzetértékelő szakaszokat. Míg a helyzetfeltáró rész széles körben elemzi a város adottságait, figyelembe véve földrajzi, környezeti, társadalmi és gazdasági helyzetét, a helyzetelemző rész alapvetően azok egymásra gyakorolt hatását vizsgálja. Az analízis főként folyamatok elemzésére törekszik: a rendelkezésre álló adatok függvényében az elmúlt 10-20 év változásait világítja meg, természetesen korban távolabbra is kitekintve, amennyiben ezt szükségesnek ítélik meg a tervezésben résztvevő szakemberek. Végül a dokumentum utolsó, helyzetértékelési munkarésze összegzi, kiemeli és területileg differenciáltan súlyozza a város esetében definiálható problémákat és értékeket, megfelelő inputot szolgáltatva a koncepcionális és stratégiai tervezés kereteinek megteremtéséhez.

² „Fenntartható városfejlesztési programok előkészítése” című pályázati felhívás, 4. oldal

A megalapozó vizsgálat elkészítése során a várost szélesebb területi kontextusban elhelyezve szemléljük. A változások feltérképezése során figyelembe vesszük a település közvetlen térségét, valamint az ország egészét érintő változások komplex egészét is, ebben helyezve el Dunaújváros Megyei Jogú Város specifikus helyzetét az elemzés időszakában.

1. HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ

1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

A fejezet tartalmának rövid összefoglalása.

Történeti visszatekintés

A régészeti leletek arról árulkodnak, hogy Dunaújváros térsége már az őskorban is lakott terület volt. A bronzkorból, illetve a római korból is számos tárgyi emlék bizonyítja a település területének jelentőségét, mely alkalmassá teszi nagyobb közösségek letelepedésére. A dunaújvárosi Intercisa Múzeum jelentős kiállítási anyaggal rendelkezik mind az őskor, mind a római kor vonatkozásában.

A X. században kezdődött meg a honfoglaló magyarok megtelepedése a térségben. A már az Árpád-korban is létező, máig fennálló Pentele egy középkori görög szentről, Szt. Pantaleonról kapta a nevét. A Duna egyik szigetén állt a Szent Pantaleonról elnevezett monostor, melyet 1238-ban említi először oklevél egy peres ügy kapcsán. A görög rítusú szerzetesek lakta monostor építetője és építési ideje ismeretlen. A sziget maradványai eltűntek a folyamszabályozások során, így a monostor egykori szerkezetére vonatkozó egyetlen forrásunk Lázár deák 1528-ban kiadott térképe.

A török idők során a falu – sok más településhez hasonlóan – a kettős adózás terhe alatt állt: a források szerint a Paksy család és a török hódítók részére is adózó falu azonban továbbra is fennmaradt, egészen a 15 éves háborúig, amikor a lakosság teljesen kipusztult. A háborút követő betelepítések során – több Duna menti településhez hasonlóan – a magyar lakosságot rácok váltották fel, mely a törökök kiűzését követően is a település etnikai magját alkotta. Az elkövetkező időszakban a magyar lakosság csak lassan települt be a falu területére.

A település – mely 1767-ben kapta hivatalosan a Duna-Pentele nevet – jogállása az évek során többször változott. Bár többször rendelkezett mezővárosi ranggal, 1872 és 1950 között végig nagyközségi státussal bírt.

Dunapentele lakóinak száma a polgári korszak során kezdett el jelentősebben megnövekedni: 1850-ben 2.678, 1941-ben 3.981 lakost írtak össze.

A második világháború megtörte a település fejlődését: mind az emberi, mind az anyagi károk jelentősek voltak.

Dunapentele történetében a legnagyobb fordulatot az újjáépítés és szocialista országépítés hozta: 1949 végén dőlt el, hogy az eredetileg Mohácsra tervezett új

vaskohászati kombinát a kistelepülés területén kerül megépítésre. Az első ötéves terv legjelentősebb beruházásaként kezdődött meg az új város - akkori nevén Sztálinváros - építése, mely az ötvenes évek iparosításának, szocreál építészetének, valamint az akkori politikai rendszernek is jelképe lett.

A város neve az 1956-os forradalom utáni "konszolidációs" időszakban, 1961-től lett Dunaújváros.

A település földrajzi elhelyezkedése és közlekedési elérhetősége

A város a Mezőföld délkeleti szélén, a Duna jobb oldalán, a Pentelei-löszparton terül el, Budapestről 67 km-re. A főváros felől az M6-os autópályán és a 6-os főközlekedési úton, valamint vasúton, Székesfehérvár felől a 62-es autóúton közelíthető meg. A 150 m tengerszint feletti magasságban települt várost keleten a Duna mintegy 10 km-es szakaszon határolja, nyugatról pedig dombvidék övezi. 2007 nyarán avatták fel a Pentele hidat, amely az M8 autópálya első, legfontosabb elemeként épült fel, Dunaújvárostól délre. A műtárgy az M6 autópályától az 51-es útig terjedő mintegy 5,2 km hosszúságú autópálya szakaszt, közel 50 m-es szintkülönbséget hidal át, miközben a Dunát és annak széles árterét keresztezi.

Közúti elérhetőség

A település országon, régió és megyén belüli elhelyezkedését jól szemléltetik az alábbi közúti távolság adatok:

táblázat: Távolság és elérési idő Dunaújváros vonatkozásában

Viszonylat megnevezése	Távolság (km)	Becsült elérési idő (perc)
Dunaújváros-Budapest	82,9	60
Dunaújváros-Székesfehérvár	50,5	50
Dunaújváros-Veszprém	108	90
Dunaújváros-Tatabánya	114	75
Dunaújváros-Kecskemét	78,7	70
Dunaújváros-Győr	176	105

Forrás: a Google adatbázisa és útvonaltervezője alapján kalkulált távolságok és elérési idők

<https://maps.google.hu/maps>

Vasúti elérhetőség

Vízi elérhetőség

Dunaújváros a közúti és vasúti kapcsolatokon túl folyami kikötővel is rendelkezik. A dunaújvárosi kikötőt a DUNAFERR Kikötő Kft. üzemelteti. A kikötőben 563,1 m hosszan kiépített partfalon 6 uszályállás van kialakítva. Az uszályállások egyenként mintegy 95 m hosszúak. Az uszályállásokon fogadható önjáró hajók/bárkák maximális hossza - ha valamennyi uszályállás egyidejűleg van használva - 75 m. A kikötői medence üzemi vízmélysége 2,5 m, szélessége 150

m, hosszúsága 1600 m, a bejárati csatorna szélessége 25 m, a vízmérce "0" pont magassága 90,28 mBf.

A kikötőben az áruk tárolására rendelkezésre áll egy 1.200 m² alapterületű könnyű acélszerkezetű, trapézlemez burkolatú, hideg fedett raktár, melyet a DUNAFERR Lemezalakító Kft. folyamatosan bérbe vesz. Emellett egy nyitott raktárrész is a szállítók rendelkezésére bocsátható. Szabad területen (szilárd térburkolaton) 11.200 m²-en ömlesztett áru (érc, szén, koksztb.) és darabáru tárolható. A kikötő a tárolt áru ideiglenes védelmére acélvázassátor építését is vállalja.

A kikötő megfelelő közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik. 2 vasúti sín párral rendelkező iparvágánya révén a MÁV Részvénytársaság dunaújvárosi állomásán keresztül kapcsolatban van az országos/nemzetközi hálózattal, illetve a DUNAFERR Részvénytársasággal (a kikötő vasúton 13 km távolságra van a DUNAFERR Részvénytársaság 720 sz. rendező pályaudvarától).

Emellett a kikötő a dunaújvárosi Önkormányzat tulajdonában lévő közforgalmú úton keresztül van kapcsolatban 6-os számú főközlekedési úttal, illetve az M6-os autópályával, ezzel rákapcsolódva az országos gyorsforgalmi úthálózatra is. A kikötőt a 6-os számú főközlekedési út 67. km-nél lévő városi északi bejáratól lehet megközelíteni. A főút és a kikötő távolsága 1,5 km.³

Dunaújváros térségi szerepe: a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

- A település helye a térségben (régió, megye, környező települések, vonzaskörzet, várostérség)
- A város vonzaskörzetének részletes bemutatása: a Dunaújvárosi kistérség és a város funkcionális kapcsolódási pontjai

1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Konceptióval és a területileg releváns megyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálata

1.2.1 Dunaújváros MJV megjelenése az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióban

³ A <http://dunaferrkikoto.freeblog.hu/files/kozlekedes.htm> alapján

1.2.2 Dunaújváros MJV előzetes fejlesztési irányainak megjelenése a Fejér Megyei Területfejlesztési Konceptióban

1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

1.4. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek – az adott település fejlesztését befolyásoló – vonatkozó megállapításai

1.5. Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása

1.5.1. A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai

1.5.2. Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések

1.6. A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata

1.6.1. A hatályban lévő településrendezési eszközök

1.6.2. A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek

1.7. A település társadalma

1.7.1. Demográfia, népesesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség

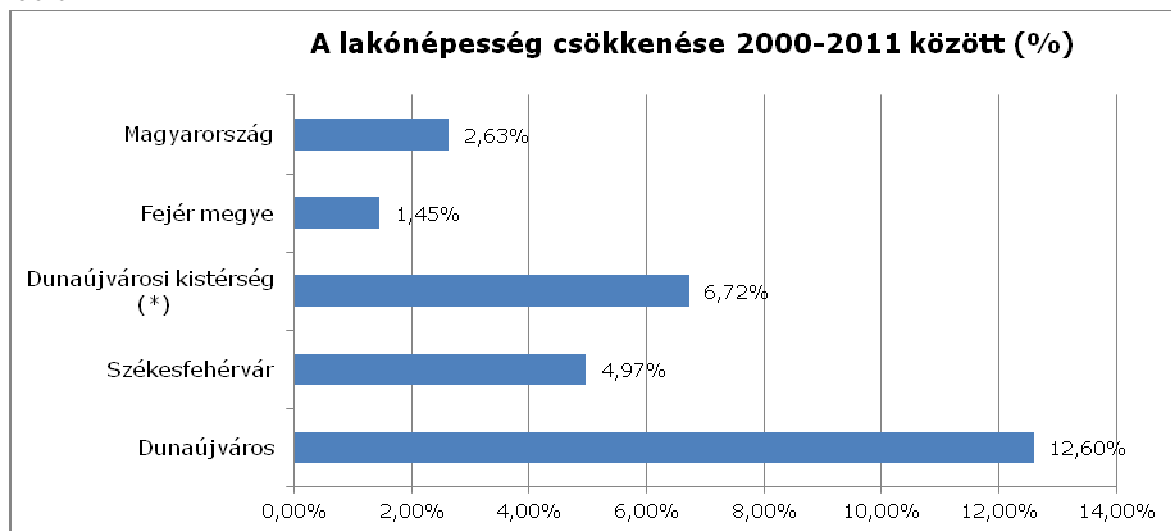
Kitekintés a megyei és országos demográfiai folyamatokra

Dunaújváros Megyei Jogú Város Fejér megyében található megyei jogú város, a megyeszékhely Székesfehérvár mellett a megye meghatározó társadalmi és gazdasági központja. Lakónépessége 2011-ben 47.246 fő, csökkenő tendenciát mutat.

A népesség folyamatos csökkenése Magyarországon hosszú idő óta tényként rögzíthető: az adatok tanúsága szerint a lakónépesség száma 1981 óta folyamatosan csökken, egyre növekvő mértékben. Ha csak az elmúlt 12 évet nézzük, láthatjuk, hogy a 2000. évi 10,2 millió főről 2011-re országunk lakossága 9,93 millióra esett vissza, a csökkenés 2,63%-os, abszolút értékben kifejezve 268 ezer fő.

A népesség fogyása térségenként eltérő mértékű, érdemes összehasonlítani a különböző területi szintek mutatóit is, mert egy-egy nagyobb térségen – országon, régión, megyén, kistérségen – belül is jelentős különbségek lehetnek. Fejér megye lakossága 2000-ben 428.115 fő volt, 2011-ben 421.927 fő, az időszakban a csökkenés 1,45%-os volt, ami közel 1,2%-kal alacsonyabb az országosan rögzített mértéknél (2,63%).

.ábra

Forrás: KSH T-STAR adatok alapján szerkesztett diagram

*: a Dunaújvárosi kistérség esetében a 2003 és 2011 közötti változás mértékét vizsgáltuk, mert a kistérség egyik települése esetében (Daruszentmiklós) nem áll rendelkezésre 2000-2002 közötti adat.

Fenti ábránk jól érzékelteti a lakónépesség változásának területi különbségeit. Igen erős ellentmondás érzékelhető első megközelítéskor az alacsony megyei népességfogyás és a sokkal jelentősebb kistérségi és városi adatok között. Valójában a megyén belül több, párhuzamos folyamat tapasztalható a népesség vonatkozásában. Számos település népessége növekszik: a megye 108 települése közül 56 esetében a 2011-es lakosok száma meghaladja a 2000-est, tehát a települések közel 52%-a gyarapodott lélekszám tekintetében, közülük számos 20% feletti mértékben.

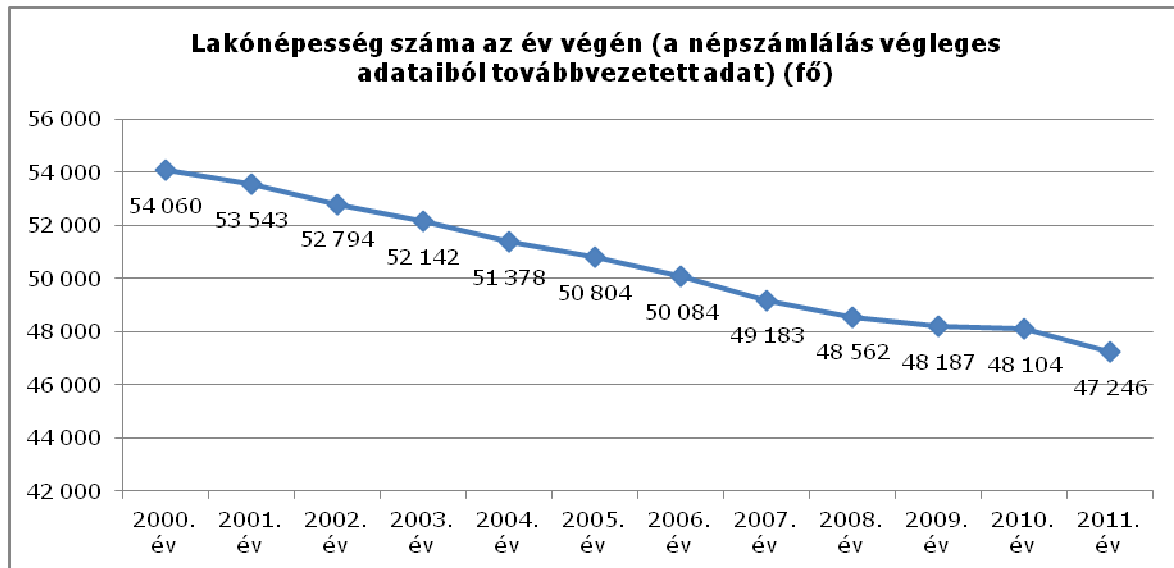
Nem mondható mindez el a Dunaújváros közvetlen térségében. A kistérség népessége 2003-2011 között 6,72%-kal esett vissza. Bár 9 települése közül 4 esetében a lakónépesség növekedéséről beszélhetünk, ebből 2 esetben az emelkedés minimális (0,5%-os). Másik két település esetében a lakónépesség számának emelkedése 7%-os. Míg azonban az egyes települések gyarapodásból eredő népességnövekedés a kistérségben mindösszesen 1.013 fős, addig a fogyás 10.217 fős, amelyen belül a kistérségi székhely meghatározó súlyt képvisel.

Összességében tehát elmondható, hogy míg a megye népessége az elmúlt 14 év során szerénynek mondható mértékben csökkent, addig Dunaújváros térsége jelentősebb népességvesztést szenvedett el.

A következőkben Dunaújváros népességi adatait vizsgáljuk meg tüzetesebben.

Demográfia, népesség

.ábra

Forrás: KSH T-STAR adatok alapján szerkesztett diagram

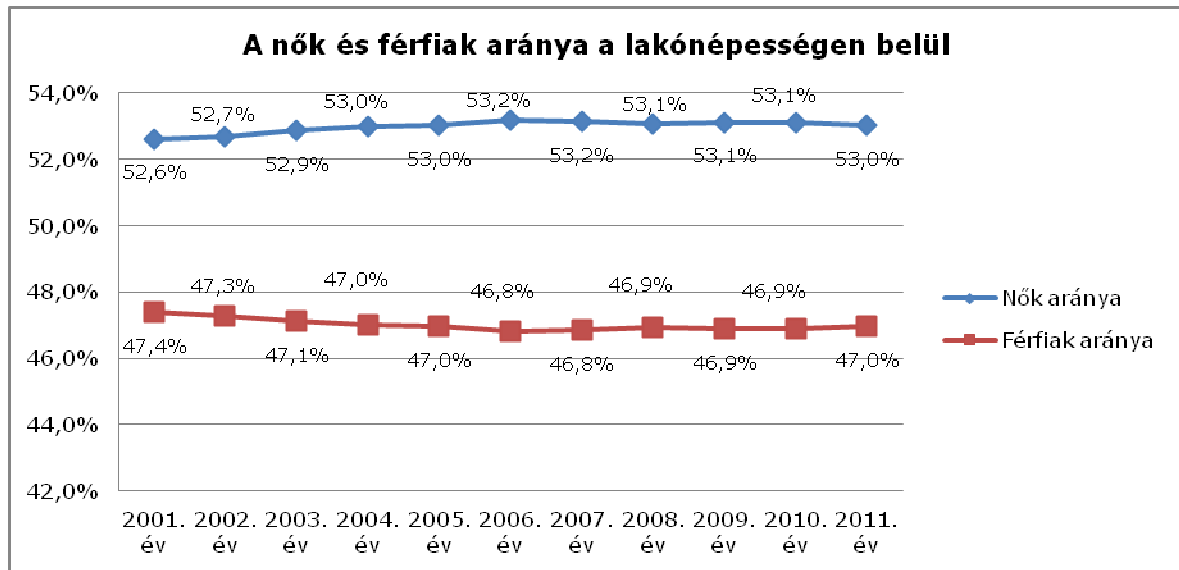
A korábbi fejezetben bemutattuk, milyen mértékben változott Magyarország, Fejér megye, illetve a Dunaújvárosi kistérség népessége 2000-2011 között. Jelen fejezetünk Dunaújváros lakó- és állandó népességének alakulását vizsgálja részletesen.

Fenti ábránk 2000 óta folyamatos, egyenletesnek mondható népességcsökkenést mutat a megyei jogú város esetében: 2000 és 2011 között a csökkenés 12,60%-os, mind a megyei (1,45%), mind a kistérségi (6,72%) jelentősen meghaladó mértékű.

A népességfogyás azonban korábbi időszakra visszavezethető.

A lakosságon belül a férfiak és nők aránya viszonylag stabilnak nevezhető: 2001 és 2011 között a nők aránya 52,6 és 53,2% között mozgott, ami egyben azt is jelenti, hogy a férfiak aránya stabilan alacsonyabb a nőkéénél. Az arányok alapján 2011-ben 100 nőre 88,6 férfi jut a városban.

.ábra

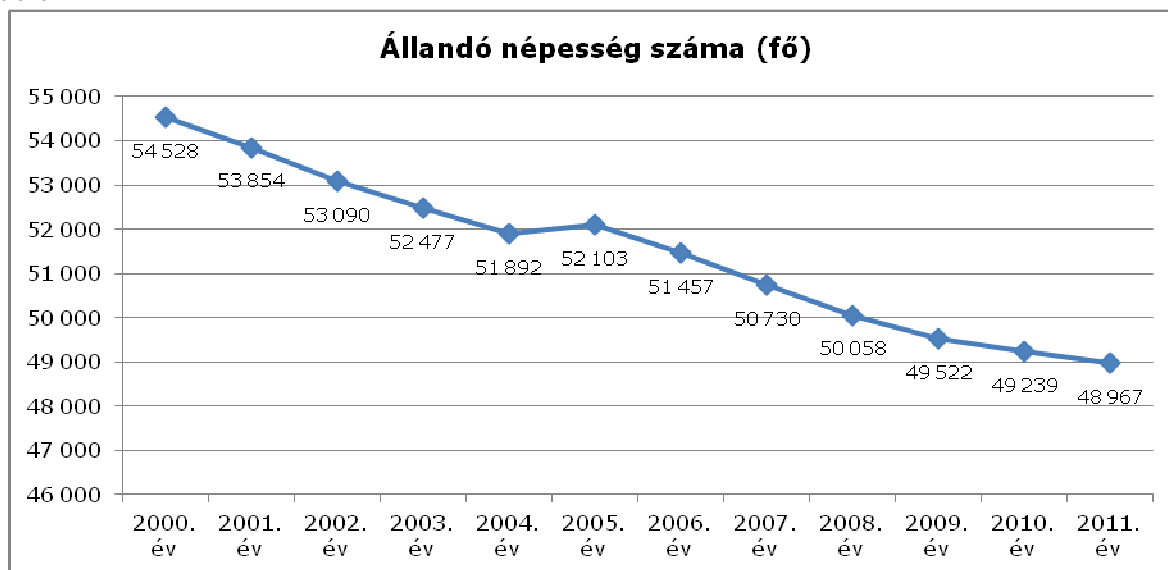

Forrás: KSH T-STAR adatok alapján szerkesztett diagram

Az állandó népesség változása a lakónépességéhez hasonló folyamatokat tükröz. 2000-ben még 54.528 fő volt Dunaújváros állandó népessége, míg 2011-ben 48.967 fő. A csökkenés mértéke a két időpont között 10,2%-os, tehát szerényebb, mint a lakónépesség esetében kalkulált.

Alábbi ábránkból az is kiolvasható, hogy az időszak közepén, 2004-2005 között némileg emelkedett a város állandó lakosainak száma: 51.892 főről 52.103 főre, ami 0,4%-os differenciát jelent.

.ábra

Forrás: KSH T-STAR adatok alapján szerkesztett diagram

A következő táblázat segítségével a korcsoportok létszámának és arányának változását vizsgáljuk meg. A számok egyértelműen tükrözik a gyermekek számának visszaesését: míg a 0-14 éves korcsoport tagjai 2000-ben még a lakosság 15,42%-át tették ki, 2011-re arányuk 11,89%-ra csökkent. Ugyancsak kisebb lett a létszámbeli súlya a jelen felosztásunk szerint a lakosság legszélesebb rétegét alkotó 15-59 évesek korosztályának: míg 2000-ben még a lakosság 65,93%-a tartozott ebbe a korcsoportba, 2011-ben már csak 63,66%-a. Megnőtt ugyanakkor a 60 évnél idősebb emberek aránya: a 2000-ben a helyi társadalom 18,64%-át kitevő idősek 2011-ben már a népesség közel negyedét (24,43%) jelentik. Mindez azt is jelenti egyben, hogy a foglalkoztatási szempontból legkevésbé aktív korcsoport aránya nőtt meg a gyermekek és leginkább aktívnak számító korosztályokkal szemben.

.táblázat

Időszak	Állandó népességből a 0-14 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 15-59 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 60-X évesek száma (fő)	Összesen	Vitalitási index
2000. év	8 409	35 954	10 165	54 528	0,83
2001. év	8 035	35 456	10 363	53 854	0,78
2002. év	7 648	34 882	10 560	53 090	0,72
2003. év	7 363	34 404	10 710	52 477	0,69
2004. év	7 020	34 014	10 858	51 892	0,65
2005. év	6 876	34 204	11 023	52 103	0,62
2006. év	6 607	33 775	11 075	51 457	0,60
2007. év	6 326	33 196	11 208	50 730	0,56
2008. év	6 092	32 580	11 386	50 058	0,54
2009. év	5 968	32 034	11 520	49 522	0,52

2010. év	5 891	31 561	11 787	49 239	0,50
2011. év	5 827	31 177	11 963	48 967	0,49

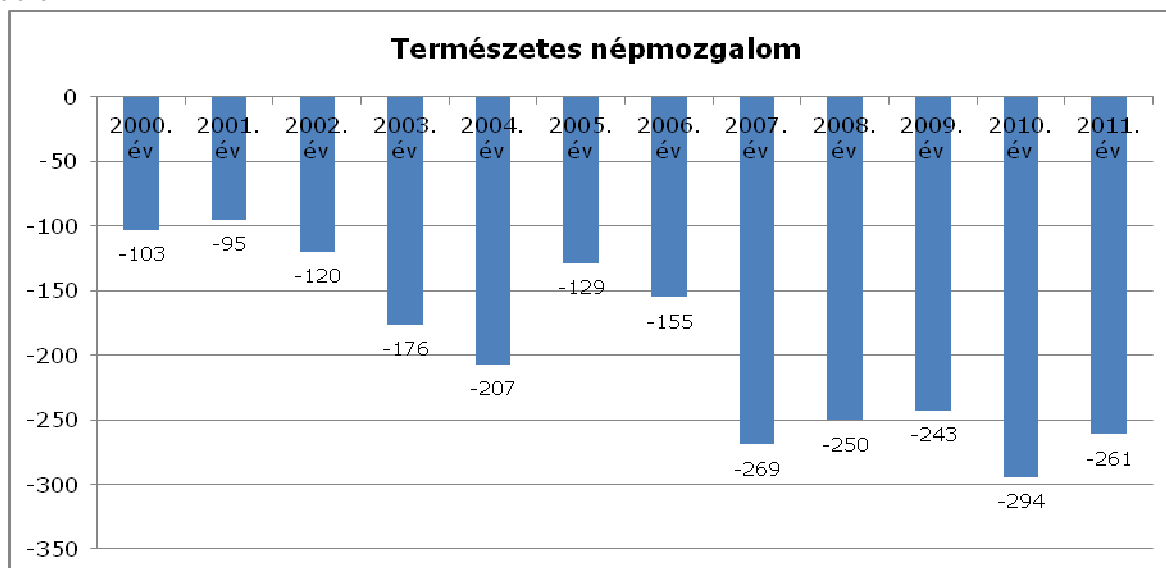
Forrás: KSH T-STAR

A vitalitási index változása jól mutatja a helyi társadalom öregedését. A 14 éven aluliak és 60 év feletti aránya a városban 2000-ben még 0,83% volt, ami 2005-ben már 0,62% volt, 2011-re 49%-ra esett vissza. A fiatalok arányának ilyen szintű visszaesése hosszú távon igen kedvezőtlen előjeleket mutat.

Népmozgalom

A lakosság fogyásának alapvető okait vizsgálva, először a természetes népmozgalom mutatóit tekintjük át részletesebben.

.ábra

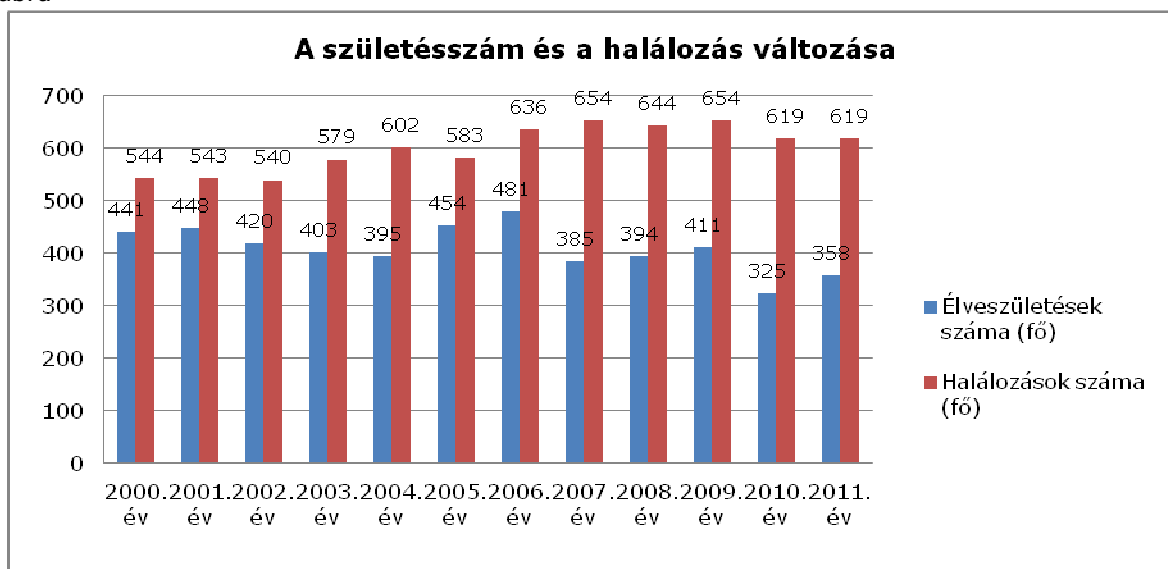
Forrás: KSH T-STAR adatok alapján szerkesztett diagram

A halálozások száma 2000 és 2011 között mindvégig meghaladta a születéseket, így alapvetően generált egy folyamatos népességcsökkenést. A természetes fogyás mértéke 2004-et követően két évig jelentősen visszaesett, azaz javult, azonban 2007-ben már kedvezőtlen értelemben meghaladta a korábbi hét év számadatait, s 2010-ben érte el a legmagasabb szintet. Ekkor 294 fős természetes népességvesztést ért át a város, amely érték közel háromszorosa a 2000-ik évi adatnak.

A halálozások száma évi 540 és 654 fő között mozgott, az élveszületéseké 325 és 481 fő között, ami azt mutatja, hogy utóbbi adat esetében jelentősebb a két szélső érték közötti eltérés volumenében és az arányokat tekintve is. A születések száma 2006-ban volt a legmagasabb (481 fő), ezt követően jelentősen visszaesett 2007-ben (385 fő, az előző évihez viszonyítva közel 20%-

os csökkenés), majd két évig tartó szerény emelkedést követően ismét csökkent és 2010-ben elérte a vizsgált időszakban jegyzett legalacsonyabb szintet (325 fő, amely a 2006-os értéknél 32%-kal alacsonyabb születésszám). A 2011-es adatok ismét emelkedést mutatnak: a 2010-es születésszámmal képest 10%-kal javult a mutató értéke.

.ábra

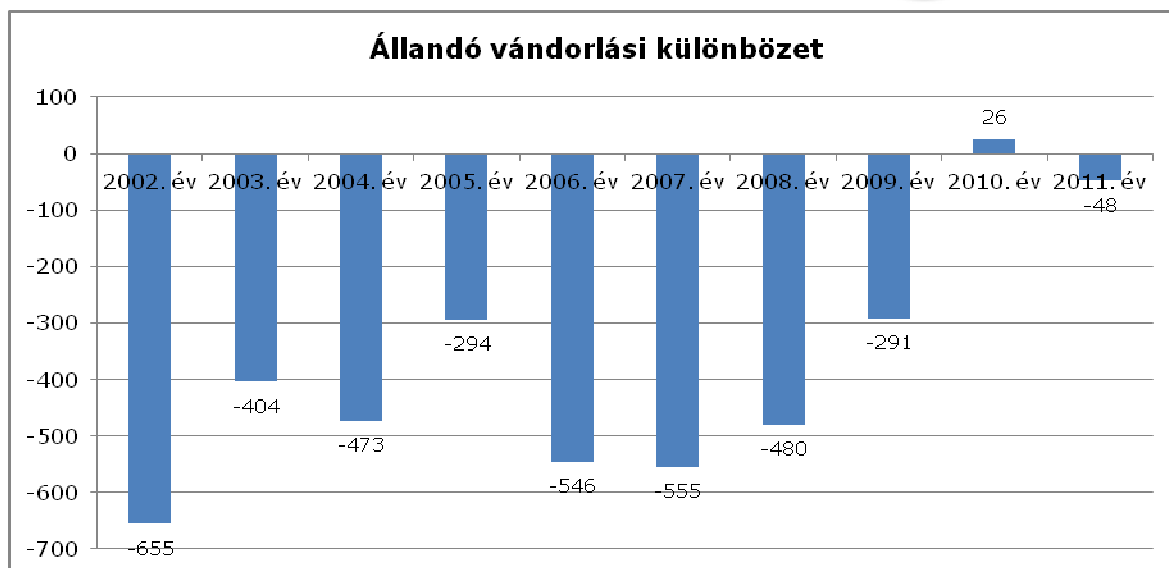

Forrás: KSH T-STAR adatok alapján szerkesztett diagram

A születési-halálozási, illetve természetes népmozgalmi adatok változásait áttekintve nem állapítható meg hosszabb időszakon átívelő tendencia. Mindamellett fontos kérdés, hogy a 2011-es javulás csak rövid távú kedvező eredmény-e, vagy egy pozitív tendencia és időszak kezdete.

A természetes fogyás mellett a vándorlási különbözet hat jelentősen egy település népességének változására. Dunaújváros esetében az elvándorlásnak igen jelentős szerepe van a lakosság számának csökkenésében. Amint alábbi ábránk szemlélteti, 2002 és 2009 között az állandó vándorlási különbözetből eredő népességfogyás mértéke magas, különösen igaz ez a 2002-es, illetve 2006-2008 közötti évekre. 2007-ben a város vándorlási különbözete (555 fő) elérte az előző évi lakónépesség (50.084 fő) 1,1%-át.

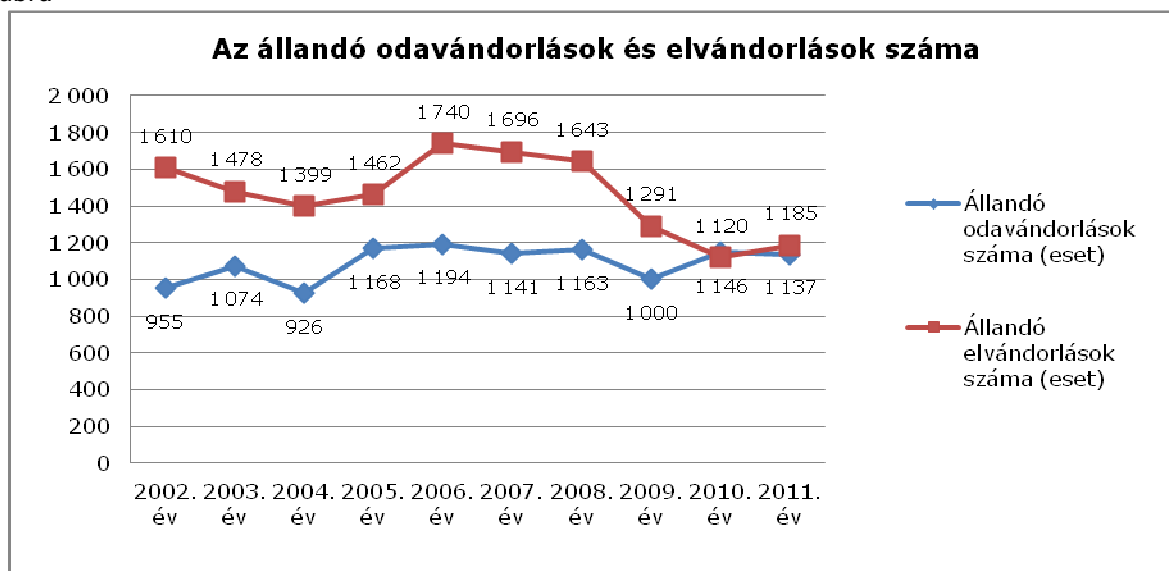
.ábra

Forrás: KSH T-STAR adatok alapján szerkesztett diagram

Az elvándorlásokat a városba irányuló beköltözés tudja kompenzálni. Ennek eredményeként – és persze az elvándorlás visszaesése következtében – 2009-ben jelentősen csökkent a vándorlási különbözet negatív volumene (291 fő), majd 2010-ben, ha szerény mértékben is, de pozitív értékre fordult. Ezt a változás egyelőre nem lehet folyamatként meghatározni, hiszen 2011-ben a vándorlási egyenleg ismét negatív előjelűvé vált, bár annak mértéke szerényebb a korábbi években tapasztaltnál.

.ábra

Forrás: KSH T-STAR adatok alapján szerkesztett diagram

A demográfiai folyamatok tekintetében összefoglalásként ki kell emelni, hogy a dunaújvárosi népességfogyás a vizsgált időszakban jelentősen meghaladta a szűkebb (kistérségi) és tágabb (megyei és országos) szinten tapasztalt mértéket. A lakónépesség számának csökkenése egyaránt felróható a természetes fogyás

és a vándorlásból eredő fogyás eredményeként. Míg azonban utóbbi hatását az elmúlt két év nem tekinthettük meghatározónak, a természetes fogyás ebben az időszakban is erőteljesen közrejátszott a városi lakosság számának fogyásában – elsősorban a születésszám visszaesésének következtében.

Nemzetiségi összetétel

A 2011. évi népszámlálás céljai között szerepelt a népesség nemzetiségi besorolásának frissebb meghatározása. Az alábbi táblázatban látható adatok az anyanyelv, a családi, baráti közösségben használt nyelv válaszok legalább egyike esetében adott válaszok alapján sorolták be a lakosságot valamely nemzetiségi kategóriába.

A táblázat – mely nem tartalmazza valamennyi nemzetiség adatait – alapján megállapíthatjuk, hogy Dunaújváros lakosságának túlnyomó többsége 2011-ben magát magyar nemzetiségűnek vallja.

. táblázat

	A lakosság nemzetiségi hovatartozása az anyanyelv, a családi, baráti közösségben használt nyelv válaszok legalább egyike szerint					Összesen	Népesség
	magyar	cigány (romani, beás)	német	hazai nemzetiségek együtt	nem hazai egyéb		
Dunaújváros	40 509	588	431	1 532	471	42 664	48 484
A városi népességhez viszonyított arány	83,55%	1,21%	0,89%	3,16%	0,97%	88,00%	100,00%
A magát nemzetiségileg besoroló népességhez viszonyított arány	94,95%	1,38%	1,01%	3,59%	1,10%		

Forrás: KSH Népszámlálási adatok, 2011

A népszámlálás során 42.664 fő, a városi lakosság 88%-a nyújtott adatot nemzetiségi hovatartozása vonatkozásában. Fontos kiemelni, hogy a lakosság 12%-a nem nyújtott információt e kérdésben, így az ő nemzetiségi hovatartozásuk nem értékelhető.

A magát magyarnak valló népesség aránya a teljes városi népességhez képest 83,55%, míg a magát nemzetiségileg besoroló lakosságon belül ez az arány közel 95%-os. A magyaron kívül a hazai nemzetiségek közül az 1%-ot meghaladó nemzetiségűek közé mindössze a cigány (588 fő) és a német (431 fő) kisebbségek sorolhatóak. Emellett a bolgár, görög, horvát, lengyel, örmény, román, ruszin, szerb, szlovák, szlovén, ukrán nemzetiségűek közé összesen 503 fő, a népesség 1,04 és a magát nemzetiségileg besoroló lakosság 1,18%-a sorolta magát. Az összes nem magyar nemzetiségű népesség lakosságon belüli aránya 3,16% (a magát nemzetiségileg besoroló lakosságon belül 3,59%).

Ugyancsak szerénynek mondható a nem hazai nemzetiségek jelenléte a városban. Legtöbbször az orosz nemzetiségbe tartozók vannak (110 fő), arányuk 0,2% körüli. Közel 1%-os az egyéb, nem hazai nemzetiségbe sorolható lakónépesség aránya (összesen 471 fő).

A lakosság képzettségi szintje

A 2011-es népszámlálás során felmérésre került a népesség iskolai végzettsége is. A kérdőív struktúrája, illetve a feldolgozott adatok korcsoport kategóriáinként vizsgálják a népesség iskolai végzettségét. Ennek megfelelően a 10 évesnél idősebb népességre vonatkoztatva került felmérésre és kimutatásra azok száma és aránya, akik az általános iskola első évfolyamát sem végezték el, a 15 évesnél idősebbekre pedig azoké, akik legalább a 8 általános iskolai osztály elvégzésével bírnak. A 18 éven felüliek esetében az érettségi, míg a 25 évesnél idősebb népesség esetében a felsőfokú végzettség megléte szerepelt kérdésként. Alábbi táblázatunk ebben a megközelítésben tükrözi a releváns adatokat, oly módon, hogy párhuzamosan bemutatjuk a Fejér megyei, Dunaújvárosi kistérségi és Dunaújváros városi értékeket.

. táblázat

A népesség iskolai végzettség és nemek szerint, 2011												
Terület	10- éves			15- éves			18- éves			25- éves		
	általános iskola első évfolyamát sem végezte el			legalább általános iskola 8. évfolyam			legalább érettségi			egyetem, főiskola stb. oklevéllel		
	férfi	nő	összesen	férfi	nő	összesen	férfi	nő	összesen	férfi	nő	összesen
Fejér megye összesen	838	1 049	1 887	170 515	177 478	347 993	70 425	88 619	159 044	23 251	27 503	50 754
Dunaújvárosi kistérség	106	171	277	29 880	30 843	60 723	12 875	15 854	28 729	3 786	4 305	8 091
Dunaújváros MJV	77	107	184	20 046	21 438	41 484	9 517	11 715	21 232	2 816	3 160	5 976
	a megfelelő korúak százalékában											
	általános iskola első évfolyamát sem végezte el			legalább általános iskola 8. évfolyam			legalább érettségi			egyetem, főiskola stb. oklevéllel		
	férfi	nő	összesen	férfi	nő	összesen	férfi	nő	összesen	férfi	nő	összesen
Fejér megye összesen	0,5	0,5	0,5	97,3	93,9	95,5	42,0	48,8	45,6	15,7	16,8	16,3
Dunaújvárosi kistérség	0,3	0,5	0,4	97,6	94,3	95,9	43,8	50,2	47,1	14,8	15,1	15,0
Dunaújváros MJV	0,4	0,5	0,4	98,3	95,7	96,9	48,5	54,1	51,4	16,6	16,2	16,4

Forrás: KSH Népszámlálási adatok, 2011

A táblázat adatai alapján az alábbi, fontosabb tényeket emelhetjük ki. Azok aránya, akik az általános iskola egyetlen osztályát sem végezték el nem különbözik jelentős mértékben a megyei, kistérségi és városi szinten (0,4-0,5%).

Elmondható, hogy Dunaújváros és térségében 2011-re minimálisra szorult vissza azon 10 évesnél idősebbek aránya, akik egyáltalán nem jártak iskolába.

A legalább 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya Dunaújvárosban 96,9%, amely 1%-kal haladja meg a kistérségi és 1,4%-kal a megyei szintet. A legalább érettségivel rendelkezők aránya a város esetében meghaladja a népesség felét (51,4%), míg kistérségi szinten 47,1%, megyei szinten pedig 45,6% az arány. Megállapíthatjuk tehát, hogy a ezekben a kategóriákban a város előnyben rendelkezik közvetlen és tágabb térségével szemben.

A diplomával, felsőfokú végzettséggel rendelkezők esetében a város és térsége között tapasztalt differencia már nem jön elő ilyen egyértelműen. A dunaújvárosi diplomások aránya a népesség 16,4%-át teszi ki, amely gyakorlatilag megegyezik a megyei aránnyal. Ebben jelentős szerepe van többek között a megyeszékhely Székesfehérvárnak, amely a megyei diplomások számához 20.311 fővel (népessége 26,9%-a) járul hozzá (Dunaújváros 5.976 fővel). Székesfehérvár mellett számos település található a megyében, amely kedvező mutatóval rendelkezik a felsőfokú végzettségűek aránya tekintetében: itt kell megemlíteni a városok között Velencét (26%), Martonvásárt (24,4%), Gárdonyt (24,1%) és Rácalmást (21,6%). A városok mellett számos kistelepülés is kedvező adatokat tudhat magáénak e területen.

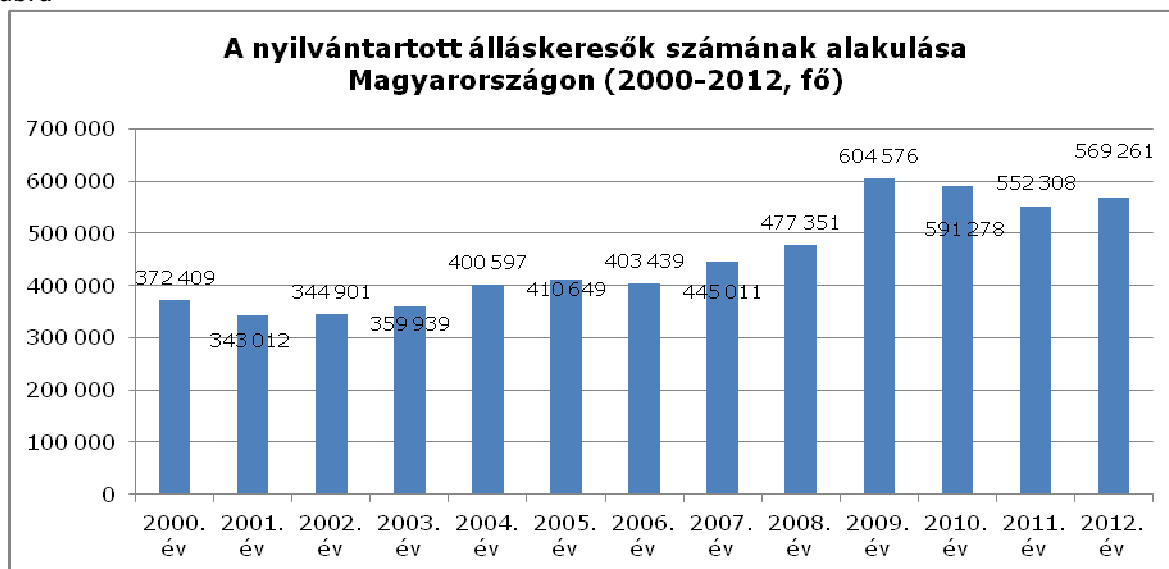
Foglalkoztatottsági helyzet

A Központi Statisztikai Hivatal adatai országos viszonylatban arról tanúskodnak, hogy a munkanélküliség, mint alapprobléma a 2000-es évek során egyre jelentősebben van jelen a magyar társadalom életében. A 15-74 éves korcsoportra vonatkozóan rögzíthető, hogy 2001 és 2010 között minden évben emelkedett a munkanélküliségi ráta: a 2001-es 5,7%-os adatot 2005-ben 7,2%-os, majd – részben a nemzetközi gazdasági válság Magyarországot is elérő hatására – 2009-ben 10,0%-os, 2010-ben 11,2%-os ráta követte. A relatív javulás jeleként 2011-ben a mutató értéke némileg javult (10,9%).

A megyei szintű munkanélküliségi ráta alakulása azt mutatja, hogy Fejér megye kedvezőbb helyzetben van az országos átlagnál. Ez azonban csak részben igaz, hiszen, míg az országos adat 2011-ben szerény mértékű javulást mutatott, Fejér megyében a kedvezőtlen folyamat folytatódott: 2009: 9,4%, 2010: 9,5%, 2011: 9,6%. És bár Dunaújváros mutatói a megyeinél is kedvezőbbek (2009: 8,9%, 2010: 9,1%), nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a tényt, hogy a foglalkoztatási szint, s a város gazdasági ereje néhány ágazat (pl. nehézipar) teljesítményétől függ alapvetően.

A munkanélküliek számának és a kapcsolódó tendencia felállításának egyik legjobb támpontja a nyilvántartott álláskeresők számának nyomon követése, amelyhez az alábbi ábra nyújt segítséget.

.ábra

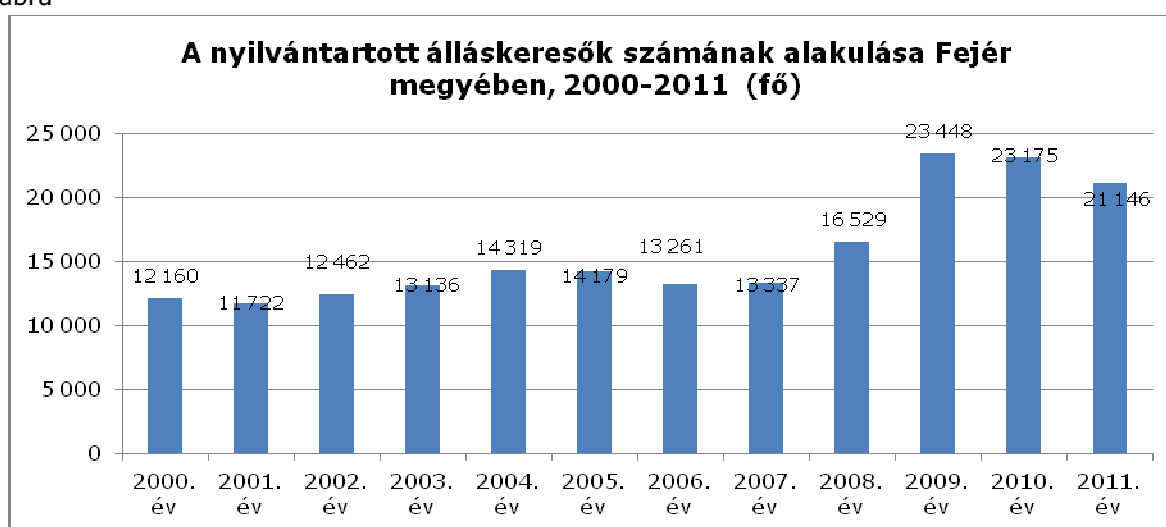
Forrás: KSH T-STAR adatok alapján szerkesztett diagram

Ábránk jól szemlélteti egyrészt a szinte folyamatos emelkedést 2001 és 2009 között a regisztrált álláskeresők körében. A tendencia e nyolc év során mindössze egy alkalommal tört meg, 2005-2006-ban, ezt követően azonban ismét minden év az álláskeresők számának emelkedését hozta. Kimagasló volt e tekintetben a 2009-es év, ekkor érte el csúcsát az elemzett időszakban a mutató értéke. A 2009-es 604.576 fős adat 76,25%-kal haladta meg a 2001-es év mutatójának értékét, de a 2008-as adatnál is 26,65%-kal magasabb. Bár az utóbbi évek, 2010 és 2011 a korábbi kedvezőtlen trend megfordulását, és némi javulást mutatnak, az eddigi adatok alapján ez a kedvező folyamat csak két évig tartott, hiszen 2012-ben ismét emelkedett a nyilvántartott álláskeresők száma, a 2011-es értékhez viszonyítva 3%-kal.

Az országos adatok tehát 2008-at követően a munkanélküliség és foglalkoztatás területén továbbra is nehézségeket jeleznek. Fejér megye adatai is hasonló folyamatokról árulkodnak. Az álláskeresők száma a 2009. évi tetőzést (23.488 fő) követően 2010-ben és 2011-ben (21.146 fő) is csökkent. Ki kell emelni, hogy a megyében a 2009-es emelkedés jelentősebb volt az országos mértéknél: míg országosan 26,65%-kal, addig Fejér megyében 41,86%-kal emelkedett az álláskeresők száma, tehát a válság hatása igen erőteljesen érvényesült a megyében.

Elemzésünk készítésekor a T-STAR adatbázis 2012-es adatot még nem tartalmazott. Fontos kiemelni, hogy bár az említett két év csökkenést mutat (a 2009-es adathoz képest közel 10%) az álláskeresők száma még ebben az évben sem érte el a kedvezőbbnek mondható 2000 és 2007 között rögzített szinteket.

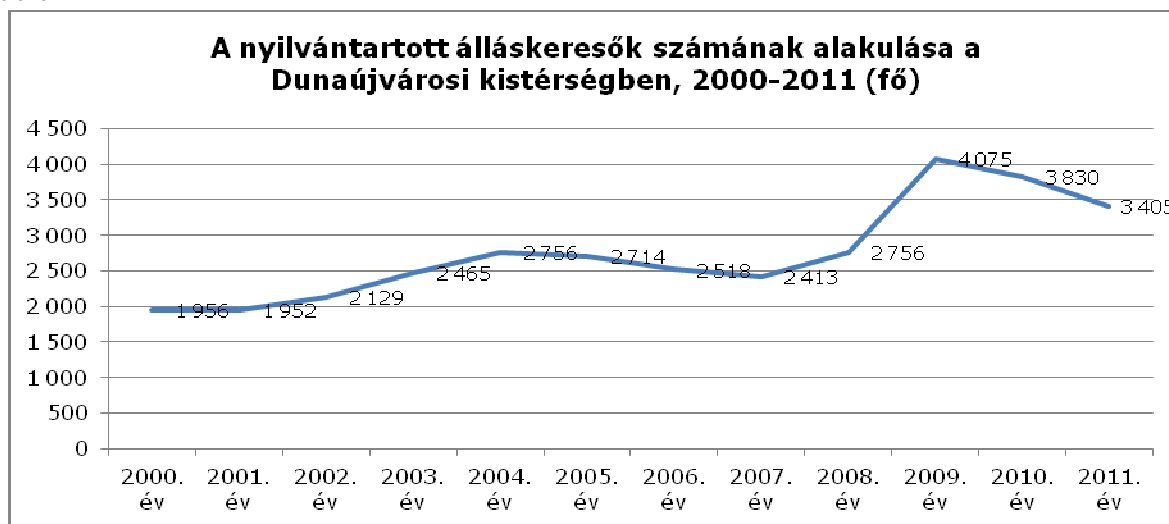
.ábra

Forrás: KSH T-STAR adatok alapján szerkesztett diagram

A Dunaújvárosi kistérség 9 települése is jelentős mértékben megérezte a 2008-ban kezdődött gazdasági válság hatásait. A 2005 és 2008 között szerény mértékben, de csökkenő álláskereső szám 2009-ben 47,85%-kal haladta meg az előző évi értéket. Itt tehát a megyénél is jelentősebb emelkedésnek lehetünk tanúi.

.ábra

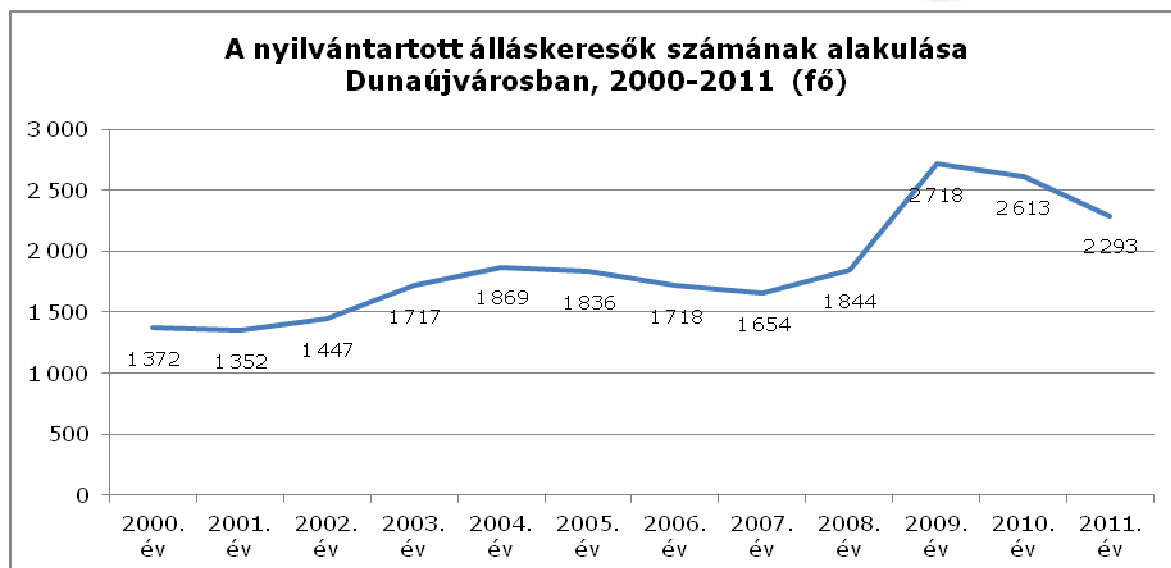

Forrás: KSH T-STAR adatok alapján szerkesztett diagram

A városi tendenciát szemléltető görbe rajzolata nagymértékben hasonlít a kistérségire, ami azt is mutatja, hogy a kistérségen belül Dunaújváros foglalkoztatási szerepe kiemelkedő, s ennek velejárójaként a munkanélküliséghez kapcsolódó kistérségi problematikák jelentős része a megyei jogú városban realizálódik. 2000-ben a kistérségi álláskeresők 70,14%-a, míg 2009-ben 66,69%-a és 2011-ben 67,34%-a Dunaújvárosban lett regisztrálva.

A megyei és kistérségi adatok esetében láthattuk, mekkora emelkedést hozott a 2009-es év az álláskeresők vonatkozásában. Dunaújvárosban 2009-ben 2 718 fő volt az álláskeresők száma, mely 47,39%-os emelkedést hozott a 2008-as szinthez képest. Ez az emelkedés szinte megegyezik a kistérségben tapasztalttal.

.ábra

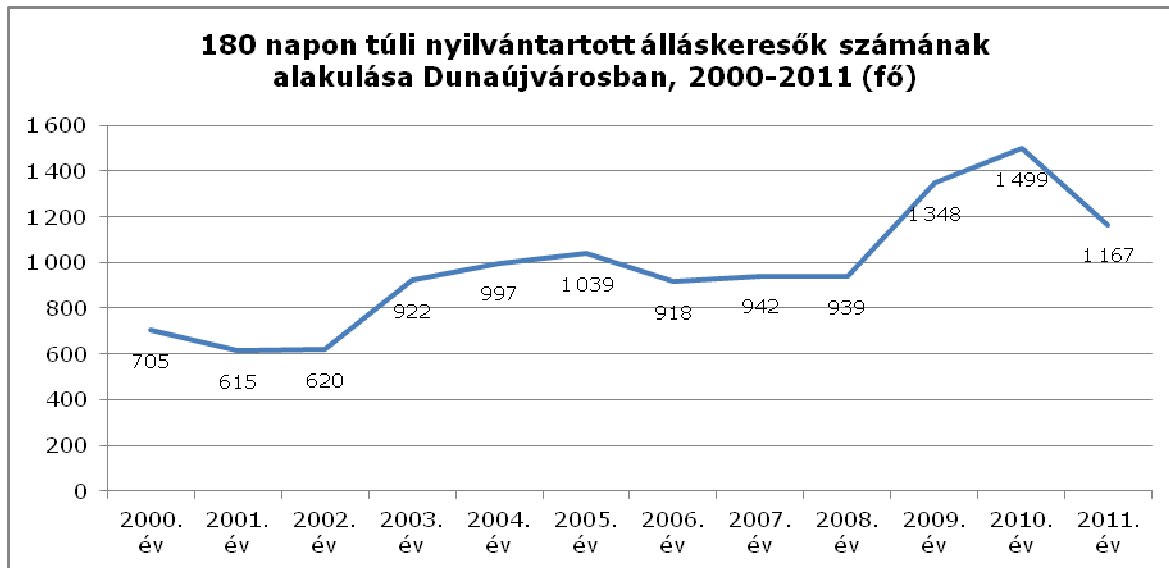

Forrás: KSH T-STAR adatok alapján szerkesztett diagram

A 2010-es és 2011-es évek során az állás keresők számának csökkenését láthatjuk. 2010-ben az előző évihez képest 3,86%-os, míg 2011-ben a 2010-eshez képest 12,24%-os csökkenést érzékelünk. Ebben az évben azonban még mindig jelentős mértékben (24,34%-kal) magasabb volt az állás keresők száma, mint a válság előtt, 2008-ban.

Az állás keresők csoportján belül fontos megvizsgálni a 180 napon túl állás nélkül maradók kapcsolatos kimutatásokat is. Alábbi ábránk tendenciavonala többek között azt szemlélteti, hogy a tartósan munka nélkül maradók száma – a korábbiakkal ellentétben – 2010-ben sem csökkent Dunaújvárosban. A pozitív változásra 2011-ig kellett várni, ekkor 22,14%-kal csökkent az előző évi csúcserősséghez képest az állás keresők száma.

.ábra

Forrás: KSH T-STAR adatok alapján szerkesztett diagram

A tartósan munkanélküliek jelentős arányt képviselnek az álláskeresők között. Ez az arány változó: 2000-ben 51,38%, 2009-ben: 49,59%, míg 2010-ben 57,36%. Utóbbi adat mutatja, hogy miközben az álláskeresők száma összességében már csökkent 2010-ben, addig a tartósan állást keresőké tovább emelkedett, így arányuk is nőtt az álláskeresőkön belül.

A nyilvántartott álláskeresők végzettségét vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a főiskolai és egyetemi végzettségű álláskeresők száma kisebb hullámzásoktól eltekintve 2004-től 2006-ig stagnálást, majd lassú emelkedést mutat. 2009-ben azonban e csoporton belül is igen jelentősen megugrott az álláskeresők száma: a 2008-as adat 50%-kal emelkedett 2009-re (az egyetemi és főiskolai végzettségűek együttes adatai).

Igen jelentős emelkedés tapasztalható 2009-ben a megelőző évi sinthez képest a szakközépiskolai, technikumi, gimnáziumi végzettségűek csoportja – azaz az érettségizettek – esetében. A növekedés aránya 58,15%-os volt, tehát jelentősebb a korábban bemutatott diplomásokénál.

A legjelentősebb emelkedés a szakmunkás végzettségű álláskeresők között tapasztalható. Az adatok 2009-ben a 2008-as adathoz képest 61,03 %-os növekedést mutatnak.

Szerényebb mértékben (24,83%-kal), de szintén emelkedett a fenti két év vonatkozásában a maximum általános iskolai végzettségűek között az álláskeresők aránya.

. táblázat: A nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettségük alapján, 2000-2011 között (fő)

Év	Maximum általános iskolai végzettség (fő)	Szaktanácsos végzettség (fő)	Szaktanácsos végzettség (fő)	Szakközépiskolai, technikumi, gimnáziumi végzettség (fő)	Főiskolai végzettség (fő)	Egyetemi végzettség (fő)
2000. év	451	488	43	344	39	7
2001. év	423	450	46	378	49	6
2002. év	455	486	37	405	53	11
2003. év	548	586	45	462	71	5
2004. év	616	600	65	505	67	16
2005. év	615	602	55	480	67	17
2006. év	574	537	58	470	62	17
2007. év	539	545	48	443	65	14
2008. év	604	598	47	509	72	14
2009. év	754	963	67	805	100	29
2010. év	775	843	63	802	94	36
2011. év	682	692	61	733	91	34

Forrás: KSH T-STAR

Ez a tény pedig felhívja a figyelmet arra, hogy a középfokú szakmai végzettséggel rendelkezők fokozottan ki vannak téve a piac és a foglalkoztatási rendszer ingadozásának. Egyben fontos kiemelni azt is, hogy szükséges a munkaerő-piaci elvárások fokozottabb figyelembe vétele, az oktatási szerkezet és az egyes szakmák iránti igények körültekintőbb vizsgálata.

A városi lakosság jövedelmi viszonyai, életminőségét meghatározó tényezők

1.7.2. Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

- Korábbi IVS-ben rögzített főbb megállapítások
- új KSH adatok a szegregátumok vonatkozásában

1.7.3. Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzetiségi kötődés, civil szerveződések, egyházak stb.)

1.8. A település humán infrastruktúrája

1.8.1. Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.)

1.8.2. Esélyegyenlőség biztosítása

1.9. A település gazdasága

Fejér megyében 2011. december 31-én 61 285 gazdasági szervezetet regisztráltak, 1,4%-kal többet, mint az előző év végén. A gazdasági szervezetek 93%-a vállalkozás volt, számuk egy év alatt fél százalékkal csökkent, ugyanakkor négytizedével több, 3.915 nonprofit szervezetet jegyeztek be. A felszámolási eljárások (2014) 43%-kal több gazdasági szervezetet érintettek az egy évvel korábbihoz viszonyítva.

A vállalkozások 34%-a társas, 66%-a egyéni formában került regisztrálásra. Az év végén a társas vállalkozások száma 19.429, az egyénieké 37.321 volt. Az egyéni vállalkozások 44%-a rendelkezett vállalkozói igazolvánnyal. Főtevékenysége szerint a legtöbb, 11,7 ezer szervezetet a mezőgazdaságban regisztrálták, melyeknek 95%-a egyéni vállalkozás. Közülük mindössze 802 váltott vállalkozói igazolványt, a többi adószámmal rendelkező őstermelő. Jelentős arányt képviselnek az ingatlanügyletek (16%) és a kereskedelem (11%) területén lévő szervezetek is.

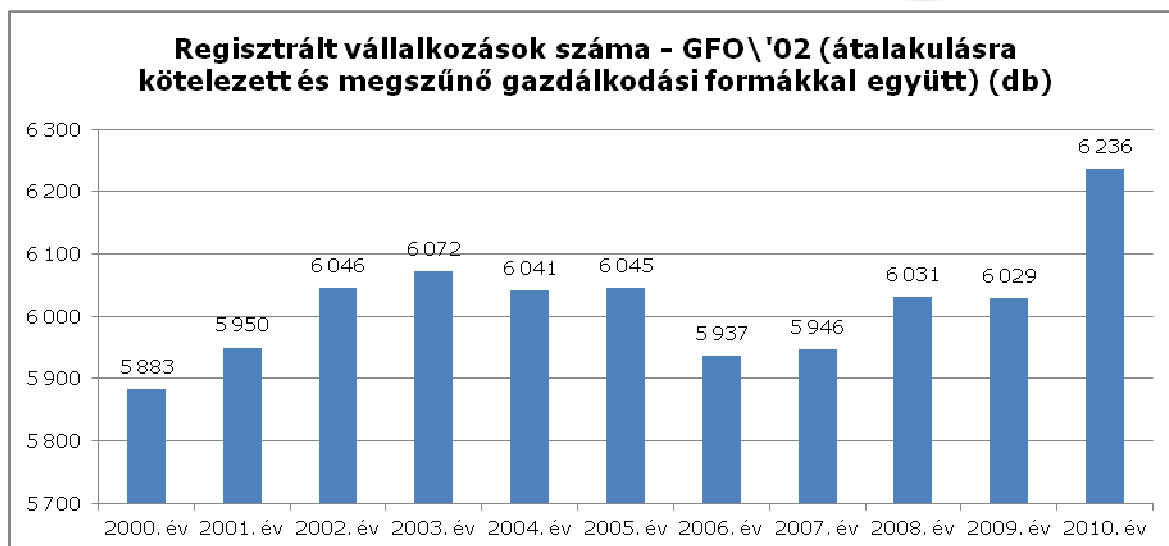
A következőkben vizsgáljuk meg, hogy a megyei gazdasági folyamatok alapján milyen tendenciák érvényesültek Dunaújvárosban. Az idősoros elemzéshez a Központi Statisztikai Hivatal adatbázisát használjuk.

1.9.1. A település gazdasági súlya, szerepköre

Következő, alapvetően gazdasági-statisztikai elemzésünkben megvizsgáljuk a regisztrált- és működő vállalkozások számának alakulását, de külön bemutatjuk a működő vállalkozások számának nemzetgazdasági ágankénti alakulását is.

A regisztrált és működő vállalkozások

.ábra

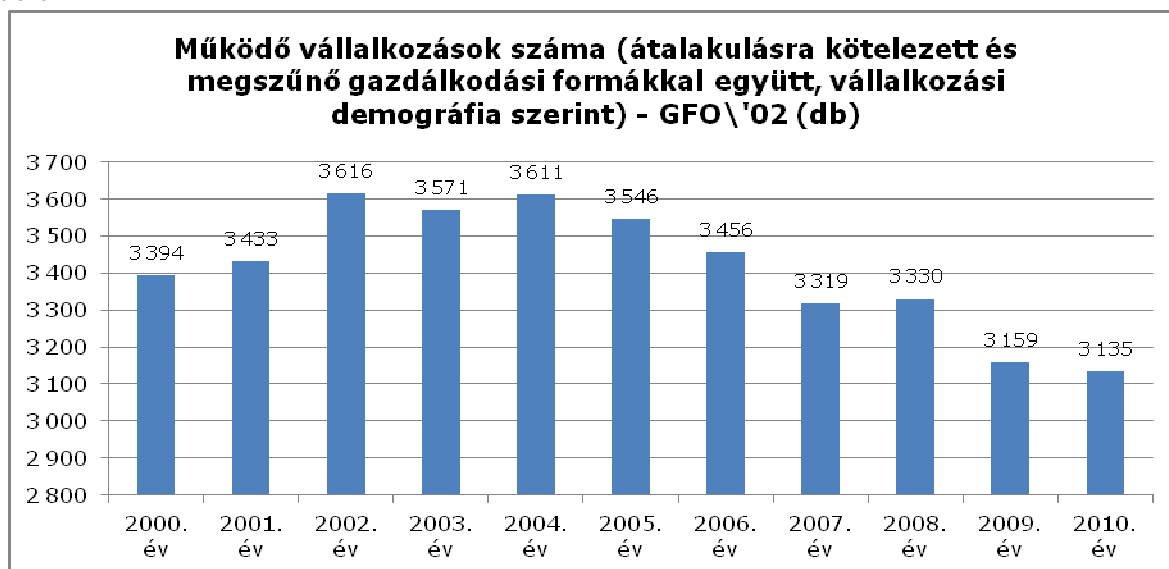

Forrás: KSH T-STAR adatok alapján szerkesztett diagram

Dunaújvárosban 2000-ben 5.883 darab regisztrált vállalkozást tartottak számon. Lényegében 2005-ig növekvő tendencia érvényesül a évek számának alakulásában, hiszen 2003-ban már 6.072 darab regisztrált vállalkozásról beszélhetünk a városban és 2005-ben is 6.045 darab volt ez a szám.

A következő két évben azután kismértékben csökken a regisztrált vállalkozások mennyisége, és 2006-ban már csupán 5.937 darabról számolhatunk be. 2010-től ugyanakkor elindul egy növekedési folyamat és ekkor 6.235 darabra nő a számuk, vagyis a 2003-as értékhez viszonyítva 2,7%-os bővülésről számolhatunk be.

.ábra

Forrás: KSH T-STAR adatok alapján szerkesztett diagram

A működő vállalkozások számának alakulása kapcsán egyértelműen negatív, csökkenő tendenciákról számolhatunk be. Dunaújvárosban 2002-ben még 3 616 darab működő vállalkozást tartottak számon, ám az évtized egyértelműen a cégek számának csökkenését hozta.

2010-re számuk már csupán 3 135 darab, ami a 2002-es csúcstértéknek már csak 86,7%-a. Továbbá míg 2002-ben az egy regisztrált vállalkozásra eső működő cégek száma 1,67 darab volt, addig ez a szám 2010-re 1,98-ra ugrott, vagyis majdnem kétszerese volt a regisztrált vállalkozások száma a működő vállalkozásokénak.

Az alábbi táblázat a működő vállalkozások vállalkozásformánkénti megoszlását rögzíti hosszabb időtávban. Vizsgáljuk tehát meg, hogyan alakult a működő betéti társaságok, korlátolt felelősségű társaságok, részvénytársaságok és egyéni vállalkozók száma Dunaújvárosban 2000 és 2011 között.

. táblázat

Időszak	Működő betéti társaságok száma (az év során, vállalkezési demográfia szerint) (db)	Működő korlátolt felelősségű társaságok száma (az év során, vállalkezési demográfia szerint) (db)	Működő részvénytársaságok száma (az év során, vállalkezési demográfia szerint) (db)	Működő egyéni vállalkozások száma (az év során, vállalkezési demográfia szerint) (db)
2000. év	979	520	14	1 819
2001. év	1 024	553	16	1 783
2002. év	1 011	591	17	1 948
2003. év	974	641	16	1 893
2004. év	964	697	16	1 891
2005. év	916	705	16	1 864
2006. év	891	728	17	1 773
2007. év	852	740	17	1 666
2008. év	766	835	15	1 668
2009. év	709	883	15	1 510
2010. év	657	913	14	1 503
2011. év	608	934	16	1 456

Forrás: KSH T-STAR

A táblázatból látható, hogy 2000 és 2011 között legnagyobb mértékben a betéti társaságok valamint az egyéni vállalkozások száma csökkent. Előbbi kategóriában 2001-ben még 1 024 darab működött a városban, míg 2011-ben számuk 608 darabra csökkent. Az egyéni vállalkozók száma 2002-ben volt a legmagasabb Dunaújvárosban, ekkor 1 948 darabot tartottak nyilván, de számuk közel negyedével 1 456 darabra csökkent 2011-ben, ami a csúcsértéknek alig 74,74%-a.

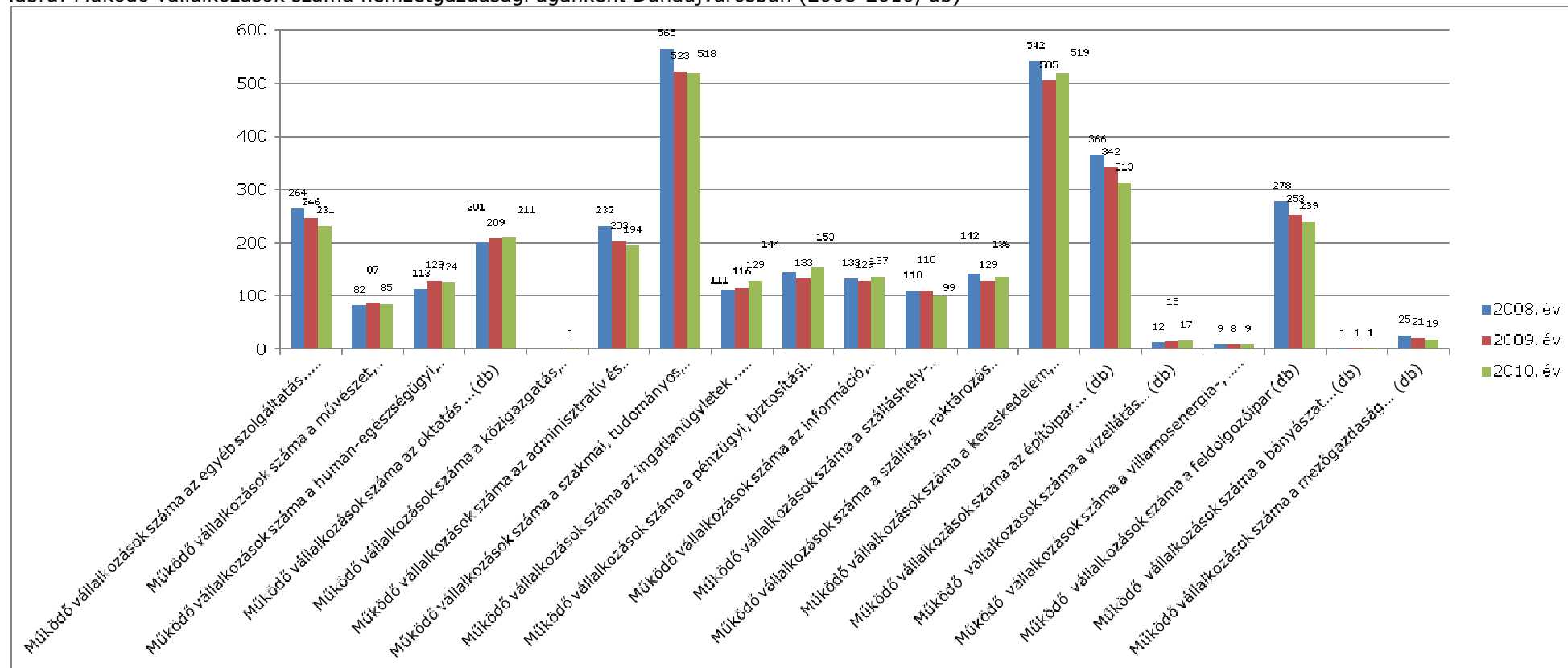
Dunaújvárosban folyamatos bővülést mutat a korlátolt felelősségű társaságok száma, hiszen míg 2000-ben 520 darab kft működött a városban, addig számuk 2011-re elérte a 934 darabot, vagyis a bővülés közel 80%-os volt.

1.9.2. A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

A vállalkozások megoszlása nemzetgazdasági áganként

Az alábbiakban megvizsgáljuk, hogyan alakult a működő vállalkozások száma Dunaújváros Megyei Jogú Városban 2008 és 2010 között, a főbb nemzetgazdasági ágazatokban.

Ábra: Működő vállalkozások száma nemzetgazdasági áganként Dunaújvárosban (2008-2010, db)

Forrás: KSH T-STAR

A fenti ábrából látható, hogy Dunaújvárosban a legmagasabb számban a kereskedelem, gépjárműjavítás nemzetgazdasági ágban működnek vállalkozások, számuk 2008-ban 542 darab volt, míg 2010-re ez az érték 510 darabra csökkent (5,9%-os visszaesés). 2008-ban jelentős számú, 565 darab vállalkozás működött a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység nemzetgazdasági ágban is, itt 2010-ben 518 darab céget lehetett rögzíteni (8,3%-os csökkenés).

Igen jelentős visszaesést mutat a cégek száma a vizsgált időszakban az építőipar nemzetgazdasági ágban, hiszen míg 2008-ban itt 366 darab vállalkozás működött, addig számuk 2010-re 313 darabra esett vissza (a csökkenés 14,48%). Dunaújvárosban jelentősen csökkent (278 darabról 239 darabra) a feldolgozóipari cégek száma is.

Jelentősebb bővülés az oktatási tevékenységet végző cégek (201 darabról 2011 darabra nőtt a számuk), valamint az ingatlanügyletek nemzetgazdasági ágban működő vállalkozások esetében érhető tetten (111 darabról 129 darabra nőtt a számuk).

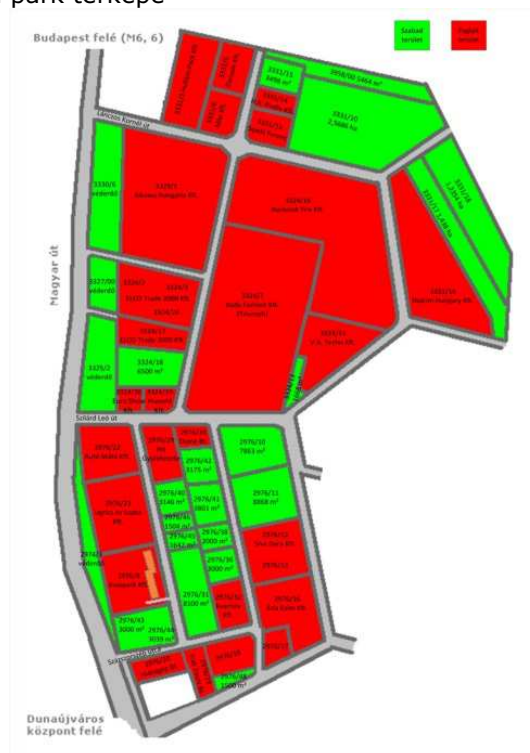
Dunaújvárosban kiugróan alacsony a mezőgazdasági tevékenységet végző vállalkozások (2010-ben 19 darab), míg 100-150 közé tehető az információ, kommunikáció nemzetgazdasági ágban, a pénzügyi, biztosítási tevékenység nemzetgazdasági ágban, a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás nemzetgazdasági ágban valamint a szállítás, raktározás nemzetgazdasági ágban működő cégek száma. A bányászat, köftejtés továbbá a közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás nemzetgazdasági ágakban 2010-ben csupán 1-1 darab működő vállalkozást tartottak nyilván.

A város üzleti infrastruktúrája és ipara

A város meghatározó gazdasági szereplője, vállalkozásfejlesztési szempontból jelentős tényezője a Dunaújvárosi Ipari Park. Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata 1995-ben határozott az Ipari Park beruházásáról. Megvalósítása érdekében a Dunaferri Dunai Vasmű Rt.-vel (jelenleg az ISD Dunaferri Zrt.), valamint a Dunaújvárosi Főiskolával közösen megalapította az Innopark Fejlesztő-, Beruházó- és Szolgáltató Közhasznú Társaságot.

Az Innopark Kht. 1997-ben nyerte el az Ipari Park címet. Az első betelepülő cég a japán Aikawa volt, mely a következő évben kezdte meg a termelést. Azóta további 14 vállalkozás talált helyet az Ipari Parkban, köztük olyan nagy nemzetközi cégek, mint a Hankook Tire Magyarország Kft. vagy a Body Fashion Kft. (Triumph International), illetve több neves hazai cég, például az ELCO-TRADE 2000 Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., a Holcim Hungária Zrt. és a Hullám-Pack Kft.

Ábra: A Dunaújvárosi Ipari park térképe

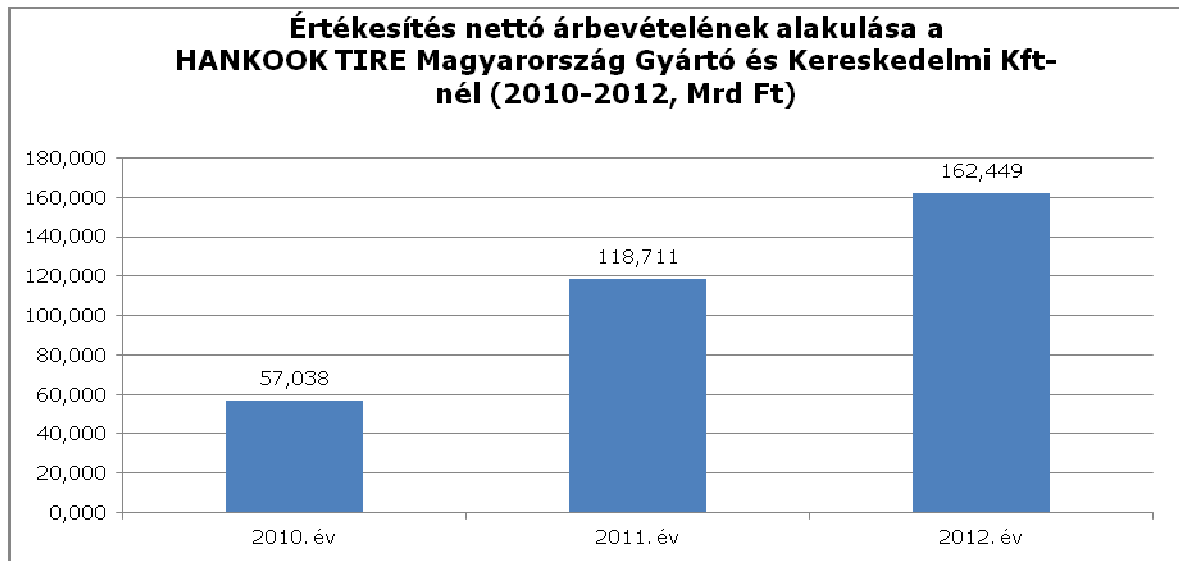
Forrás: (http://innopark.hu/?page_id=342)

A hagyományos ipari parki infrastruktúra működtetése mellett a park a technológia-intenzív ágazatokban működő cégek felé is nyitott az elmúlt időszakban. A Technológiai Inkubátorház építésének lehetősége az Ipari Park 1997-es létrehozása után merült fel, melyet a Széchenyi-terv, a Megyei és a Regionális Területfejlesztési Tanács, valamint az Önkormányzat anyagi támogatásával 2003-ra sikerült megvalósítani. Az épületben 50-75 négyzetméteres műhelyek és 15-30 négyzetméteres irodák bérelhetők, ahova a három évnél nem régebben alapított és a technológia intenzív vállalkozások kedvezményes bérleti díjjal költözhetnek be. 2008 tavaszára az Inkubátorház kihasználtsága megközelítette a 100%-ot.

Az épületben jelenleg 19 cég bérel helyiséget, a hazai kisvállalkozásokon kívül elsősorban kisebb koreai mérnöki vállalkozások, melyek a Dunaújvárosba települt Hankook gumigyár beruházásában vesznek részt.

A dél-koreai tulajdonú cég a 2012-es mérlegadatokat alapján 2.362 főt foglalkoztat.

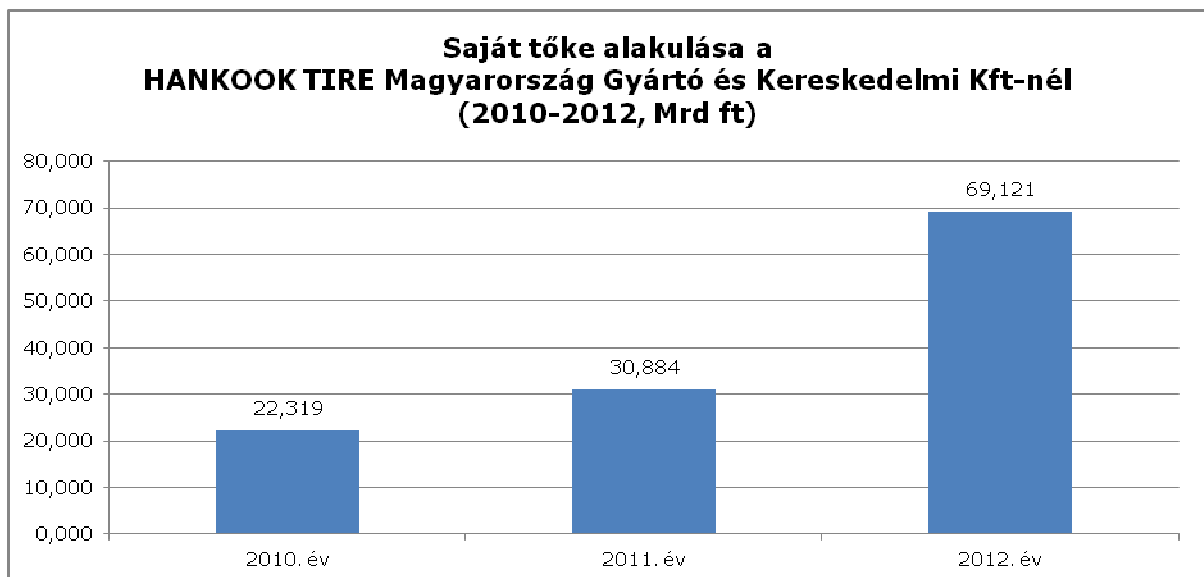
.ábra

Forrás: OPTEN

A fenti, ugyancsak mérleg adatokat tükröző ábrából látható, hogy a vállalat árbevétel mutatói dinamikus felfutást tükröznek. 2010 és 2012 között 57 milliárd forintról közel háromszorosára, 162,45 milliárd forintra bővült. A cég adózás előtti eredménye még nagyobb mértékben bővült, hiszen az Opten adatai szerint a 2010-es 3,5 milliárd forintról 2012-re 39,2 milliárd forintra nőtt.

.ábra

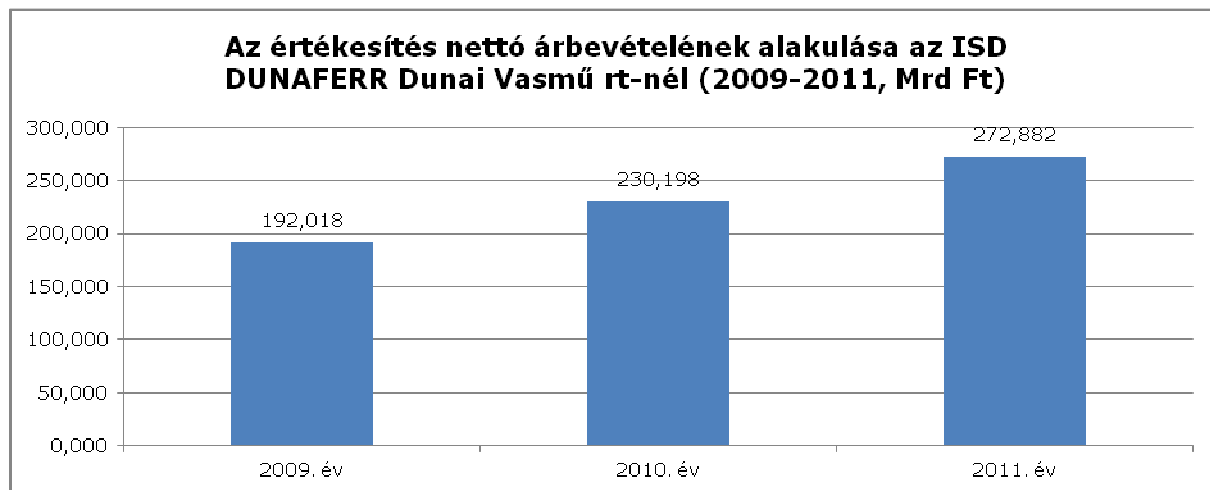

Forrás: OPTEN

A Hankook Tire Kft. saját tőkére vonatkozó mutatói is impozánsak. A cég esetében ez a mutató 22,3 milliárd forintról több, mint a háromszorosára – 69,12 milliárd forintra – nőtt.

Dunaújváros meghatározó, emblemikus vállalkozása a privatizációt követően ukrán tulajdonba került DUNAFERR Zrt. A vállalat eredményességére jelentős mértékben rányomta bélyegét a globális pénzügyi válság, de a bevételi adatokat természetesen az acél világpiaci árának alakulása is befolyásolta. Az alábbiakban a cég legfontosabb pénzügyi mutatóit vizsgáljuk meg a mérleg adatok alapján.

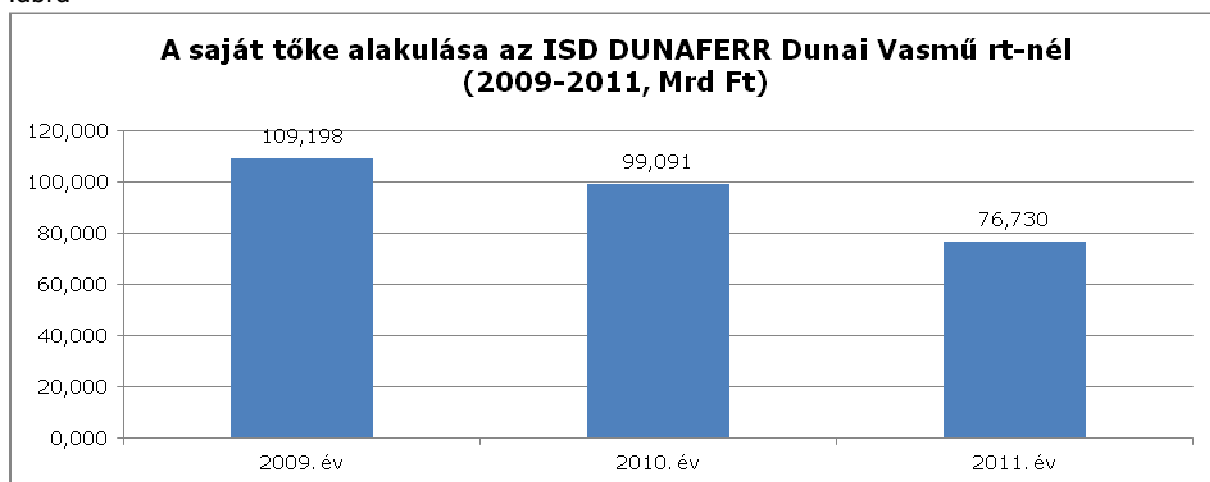
.ábra

Forrás: OPTEN

Láthatjuk, hogy 2009 és 2011 között a nettó árbevétel jelentős mértékben nőtt, hiszen míg 2009-ben 192 milliárd forintot könyvelt el a DUNAFERR, addig ez a szám 2011-ben már meghaladta a 272 milliárd forintot is. Mindeközben ugyanakkor a vállalat adózás előtti eredménye mindhárom évben negatív volt, 2011-ben 22,35 milliárd forint veszteséget könyvelhettek el a tulajdonosok.

.ábra

Forrás: OPTEN

A kedvezőtlen működési környezet tükröződik természetesen a saját tőke alakulásában is. 2009 és 2011 között a DUNAFERR saját tőkéje közel 30%-kal 76,73 milliárd forintra csökkent.

A DUNAFERR vállalatcsoport további tagjai az ISD Koksoló Kft., a DUTRADE Zrt., az ISD Portolan Kft., az ISD Power Kft., a Dunafer Vámügynökség Kft., és a Dunafer Ferromark Mellékanyag Reaktiváló Kft.

Az ipari park mellett a város meghatározó ipari infrastruktúra bázisa a kikötő. A dunaújvárosi kikötő a Duna folyam 1580-1579 fkm között a jobb parttal párhuzamosan kiépített öbölben helyezkedik el. Típusát tekintve medencés kikötő, mely 1950-1952.-ben épült a Dunai Vasmű építésével egy időben, mint érc kikötő.

A DUNAFERR Kikötő Kft. 1992. december 1.-én alakult a DUNAFERR Részvénytársaság és a DUNAFERR Acélművek Kft. alapításával 252.740 ezer Ft jegyzett tőkével. A komplex logisztikai szolgáltatásokat jelenleg az ISD Portolan Kft. végzi. A kikötő fő szolgáltatásai: vízi szállítással forgalmazott áruk rakodása, raktározása, kikötői berendezések, emelőgépek, vízi járművek karbantartása, javítása, továbbá kikötői szolgáltatások biztosítása a kikötőt igénybe vevő hajók számára.

Klaszterek

A vállalatok közötti együttműködések, a cégek közös beruházásai a méretgazdaságosság és a költséghatékonyság elvének együttes érvényesülésével járhatnak. E felismerés ösztönözheti a térség cégeit klasztermenedzsment szervezetek létrehozására, klaszterek alapítására. Dunaújvárosban az NFÜ adatbázisa szerint két Európai Unió forrás bevonásával létrejött klaszter működik.

2009-ben 22.206.704 forint támogatást nyert az Innopark Nonprofit Kft. "SINUS" Környezettechnológiai Innovációs Klaszter megalakítása című pályázata. A klasztertagok között van kutató, fejlesztő, gyártó, kivitelező, szolgáltató, oktató, hulladékkezelő, cég is, többségében kis- és középvállalkozás. A klaszter széles körű tevékenységet folytató tagokból áll, melyek nem konkurenciái egymásnak, hanem együttműködve kiegészítik egymás tevékenységét.

2011-ben 29.115.200 forint támogatással nyert a VITI Tartályvizsgáló-, és Tisztító Korlátolt Felelősségű Társaság „VITIGroup Víz- és Környezettechnológiák Klaszter elindítása” című projektje. A klaszter honlapján elérhető információk alapján a klaszternek jelenleg 23 kis- és középvállalkozás a tagja.

Mezőgazdaság

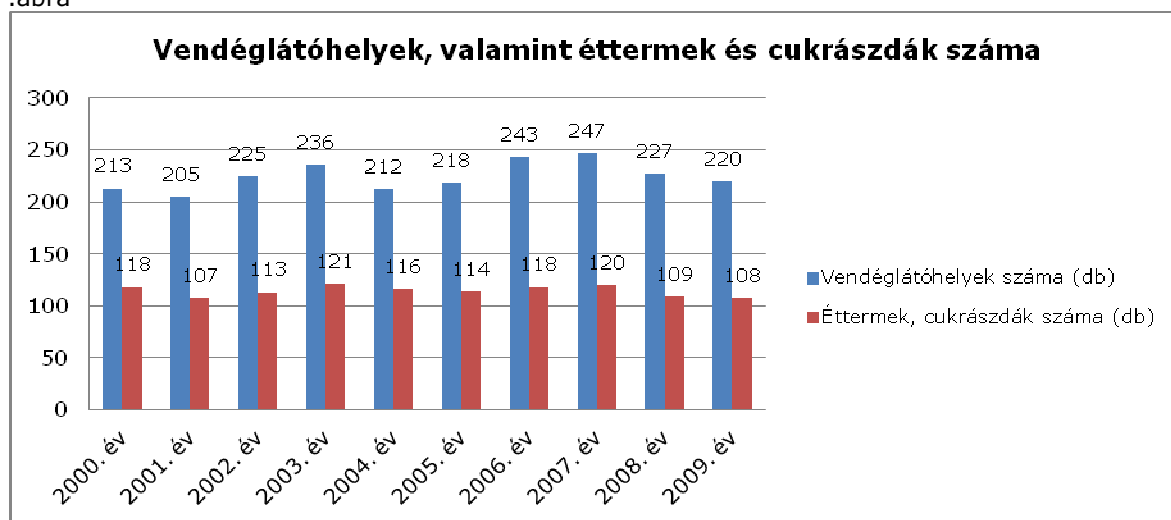
Míg Dunaújváros gazdasági szerkezetét alapvetően a nehézipari és feldolgozóipari tradíciók, illetve a térségi központi szerepből adódó szolgáltatási funkciók határozzák meg, a város térsége komoly agrár hagyományokat tud felmutatni.

Baracs térségében a földeken általában kukoricát és gabonát termesztettek. Mezőfalván a növénytermesztés, jellemzően ugyancsak gabona és kukoricatermesztés terjedt el. A kertészeti kultúrák kisebb területeken szőlő és gyümölcsstermesztés formájában vannak jelen.

A következőkben vizsgáljuk meg Dunaújváros kereskedelmi és turisztikai mutatóinak alakulását. Az elemzéshez továbbra is a Központi Statisztikai Hivatal adatbázisát hívjuk segítségül.

Kereskedelem, szolgáltatások

.ábra

Forrás: KSH T-STAR adatok alapján szerkesztett diagram

2000 és 2009 között mind a vendéglátóhelyek, mind pedig a cukrászdák száma lényegében konstansnak mondható kisebb-nagyobb „kilengésekkel”. Előbbi kategóriából 2001-ben csupán 205 db működött a városban, míg a legtöbb vendéglátóhelyet (247 darabot) 2007-ben regisztrálták. A cukrászdák száma Dunaújvárosban ugyancsak 2001-ben volt a legalacsonyabb (107 db), míg a legtöbbet (121 darabot) 2003-ban tartották nyilván.

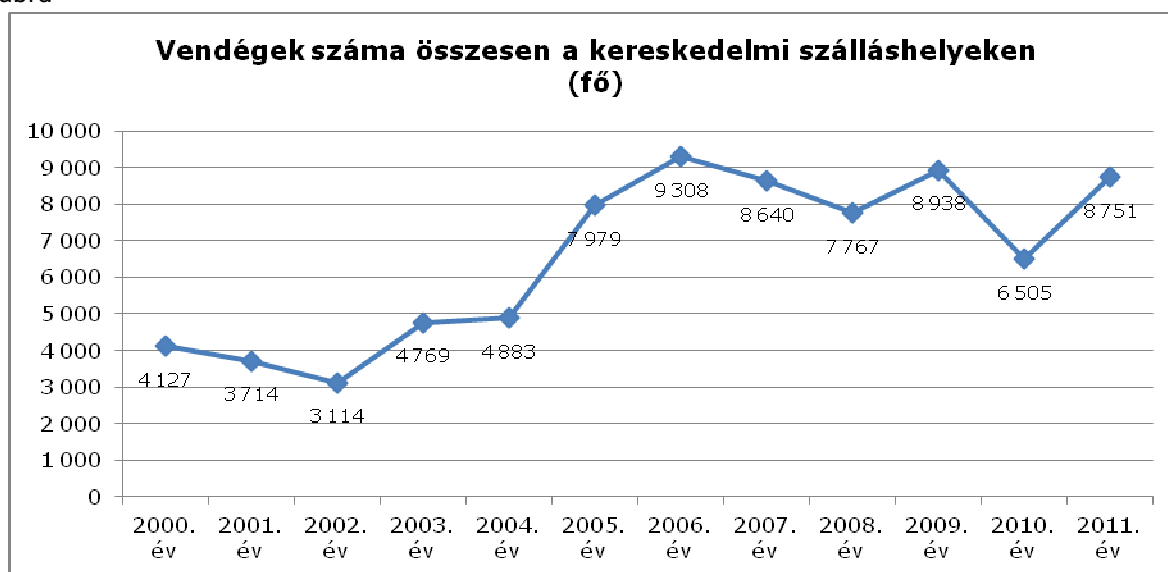
.ábra

Forrás: KSH T-STAR adatok alapján szerkesztett diagram

Dunaújvárosban a kereskedelmi szálláshelyek száma folyamatosan bővülő tendenciát mutat. Míg 2000-ben csupán 120 darab ilyen típusú szálláshely állt rendelkezésre a városban, addig – a 2002-től meginduló bővülés eredményeként – 2007-re már ennek a számnak közel ötszöröse (538 darab). A gazdasági válság kirobbanásával egy időben azután zuhanásszerűen csökkenni kezdett a helyi szálláshely kapacitás volumene, és komoly fordulatot csupán az ún. Hankook Ház átadása jelentett. A szálló területe 11.439 négyzetméter, és a négyemeletes épületben összesen 254 apartmant alakítottak ki.

.ábra

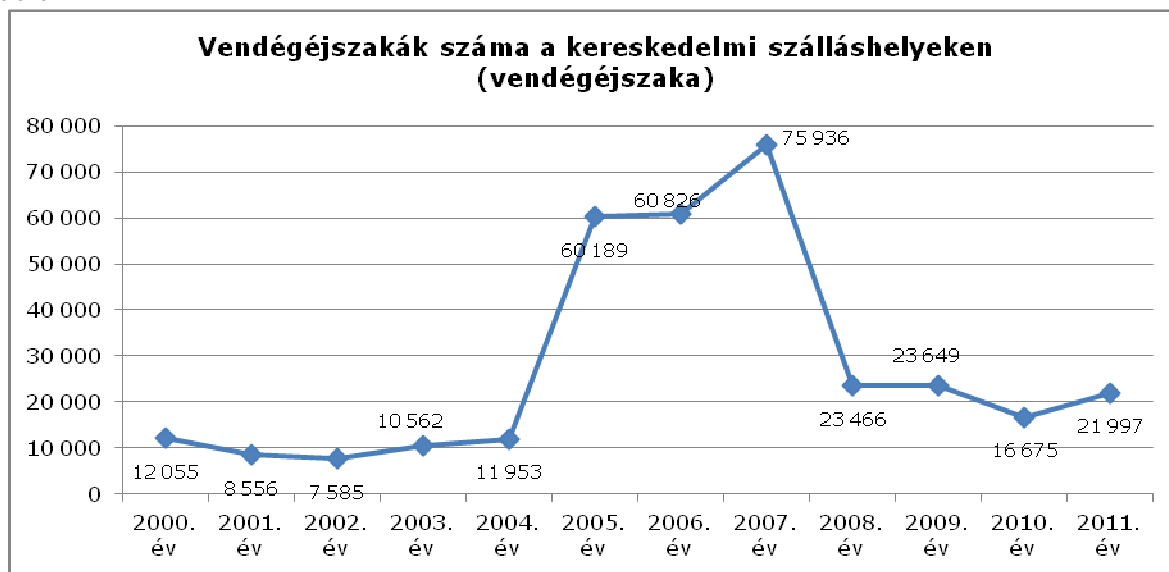

Forrás: KSH T-STAR adatok alapján szerkesztett diagram

A szálláshely kapacitás alakulásával párhuzamos tendencia fedezhető fel a vendégek számának alakulása tekintetében is. A 2002-től meginduló növekedési szakasz 2006-ban éri el az inflexiós pontot, ekkor a vendégek száma több, mint kétszerese a vizsgált időszak elején rögzített értéknél.

Az ezután következő csökkenő tendencia 2010-ben áll meg, amikor a 2006-os csúcshoz képest 30%-kal csökken a város kereskedelmi szálláshelyein éjszakázó vendégek száma. 2011-ben azután ismét jelentős bővülés tapasztalható, noha a 2006-os értéket még nem közelíti meg a vendégszám.

.ábra

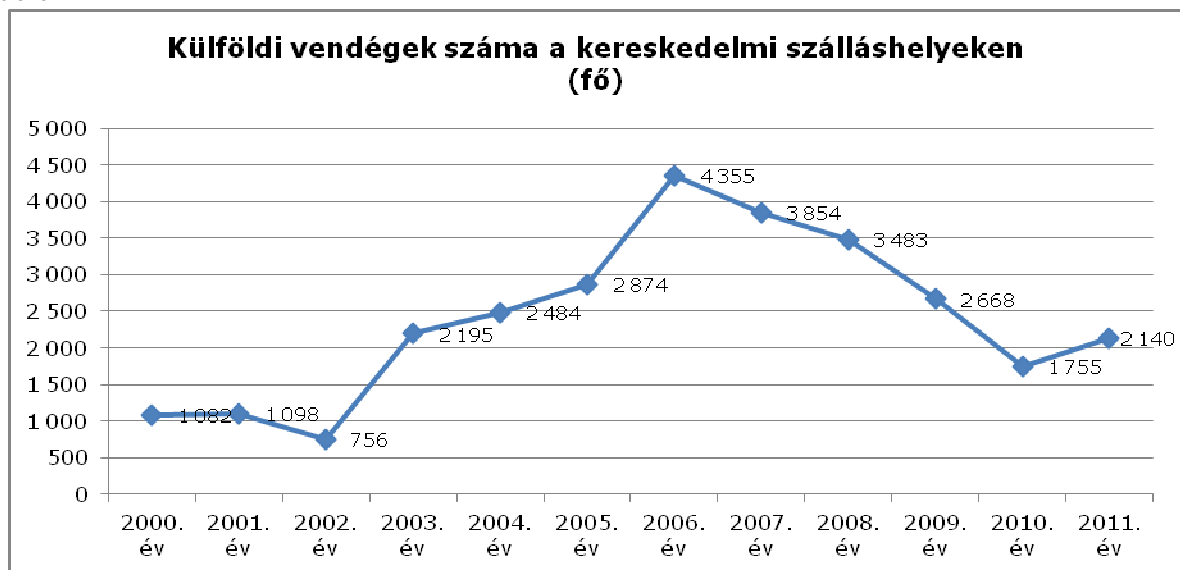

Forrás: KSH T-STAR adatok alapján szerkesztett diagram

Ha a vendégéjszakák számának alakulását összevetjük látható, hogy 2004 és 2007 között a dinamikus vendégszám bővülés a kereskedelmi szálláshelyeken töltött vendégéjszakák számának növekedését is magával hozta. 2007-ben egy vendégre átlagosan 8,78 éjszaka jutott. 2008-tól azután jelentős csökkenés következett be, és 2010-ben már csak 16.675 vendégéjszakát rögzíthettek Dunaújvárosban.

Míg a vendégéjszakák esetében közel ötödére zuhant az érték, addig a vendégek száma – mint előző diagramunkon láthattuk – nem csökkent ilyen radikális mértékben. Mindez azt jelzi hogy a vendégek kevesebb ideig tartózkodnak a városban.

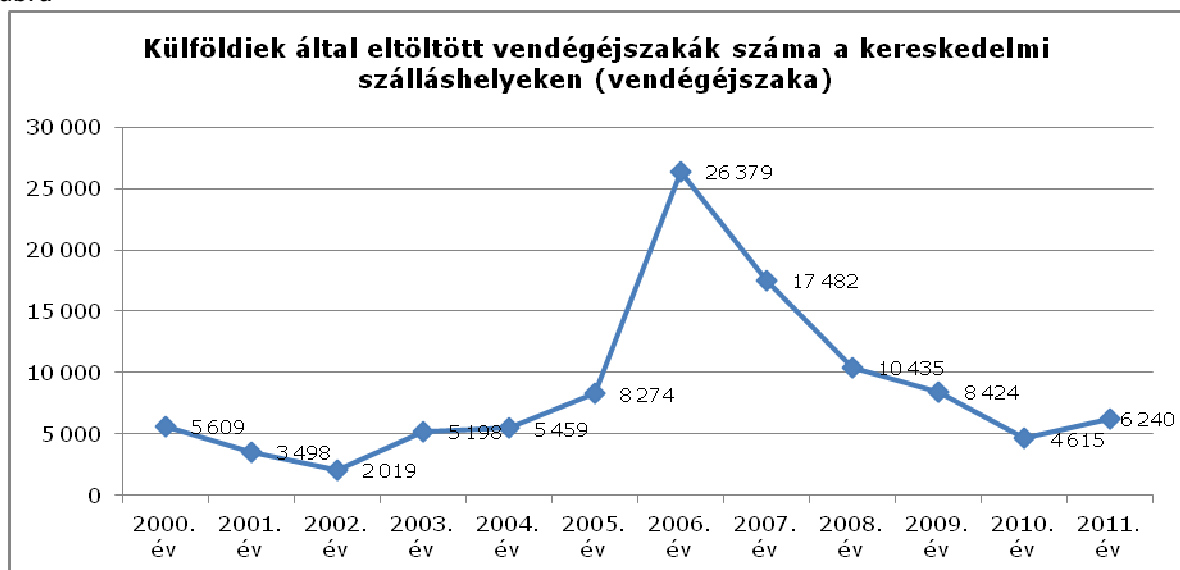
.ábra

Forrás: KSH T-STAR adatok alapján szerkesztett diagram

A külföldi vendégek száma kapcsán csupán megerősíteni tudjuk a korábbiakban leírtakkal való összefüggést. 2002-től dinamikusan bővül a vendégek száma a városban (756 főről a 2006-os 4.355 főre), majd 2007-2008-tól trendforduló következik be és 2010-ben ismét csupán 1.755 fő külföldi vendég regisztrálható a városban. A 2011-es év hasonlóan az összes többi turisztikai mutatóhoz itt is a trenden változását hozta és az ekkor rögzített érték (2.140 fő) már közelíti a 2003-as számokat.

.ábra

Forrás: KSH T-STAR adatok alapján szerkesztett diagram

A külföldiek által a városban töltött vendégéjszakák száma csúcstértékét 2006-ban érte el, hiszen az ekkor regisztrált 26.379 éjszaka közel ötszöröse a 2000-es 5.609 éjszakának. 2010-re mintegy hatodára esik vissza a mutató értéke, ám 2011 itt is trendfordulót hoz.

1.9.3. A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése

1.9.4. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.)

1.9.5. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

1.10. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

1.10.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

1.10.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

1.10.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység

1.10.4. Foglalkoztatáspolitikai

1.10.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás

1.10.6. Intézményfenntartás

1.10.7. Energiagazdálkodás

1.11. Településüzemeltetési szolgáltatások

1.12. A táji és természeti adottságok vizsgálata

1.12.1. Természeti adottságok

1.12.2. Tájhasználat, tájszerkezet

1.12.2.1. tájtörténeti vizsgálat

1.12.2.2. tájhasználat értékelése

1.12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

1.12.3.1. tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

1.12.3.2. nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

1.12.3.3. ökológiai hálózat

1.12.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

1.13. Zöldfelületi rendszer vizsgálata

1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei

1.13.1.1. szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

1.13.1.2. zöldfelületi ellátottság értékelése

1.13.2. A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

1.14. Az épített környezet vizsgálata

1.14.1. Területfelhasználás vizsgálata

1.14.1.1. a település szerkezete, a helyi sajátosságok vizsgálata

1.14.1.2. az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján, termőföld esetén a művelési ágak és a minőségi osztályok

1.14.1.3. beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

1.14.1.4. funkció vizsgálat (intézményi ellátottság, funkcionális és ellátási kapcsolatos)

1.14.1.5. alulhasznosított barnamezős területek

1.14.1.6. konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott) terület

1.14.2. A telekstruktúra vizsgálata

1.14.2.1. telekmorfológia és telekméret vizsgálat

1.14.2.2. tulajdonjogi vizsgálat

1.14.3. Önkormányzati tulajdon kataszter

1.14.4. Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése

1.14.5. Az építmények vizsgálata

1.14.5.1. funkció, kapacitás

1.14.5.2. beépítési jellemzők (beépítési mód, beépítési mérték, sűrűség)

1.14.5.3. magasság, szintszám, tetőidom

1.14.5.4. településkarakter, helyi sajátosságok: utcakép, térarány, jellegzetes épülettípusok

1.14.6. Az épített környezet értékei

1.14.6.1. településszerkezet történeti kialakulása, történeti településmag

1.14.6.2. régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

1.14.6.3. védett épített környezet, a helyi, egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők

1.14.6.4. világörökségi és világörökségi várományos terület

1.14.6.5. műemlék, műemlékegyüttes

1.14.6.6. műemlékvédelem sajátos tárgyai: a történeti kert, temető és temetkezési emlékhely

1.14.6.7. műemléki terület: történeti táj, műemléki jelentőségű terület, műemléki környezet

1.14.6.8. nemzeti emlékhely

1.14.6.9. helyi védelem

1.14.7. Az épített környezet konfliktusai, problémái

1.15. Közlekedés

1.15.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok

1.15.2. Közúti közlekedés

1.15.3. Közösségi közlekedés

1.15.3.1. közúti

1.15.3.2. kötöttpályás

1.15.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés

1.15.5. Parkolás

1.16. Közművesítés

1.16.1. Víziközművek

1.16.1.1. vízgazdálkodás és vízellátás (ivó-, ipari-, tűzoltó-, öntözővíz, termálvíz hasznosítás)

1.16.1.2. szennyvízelvezetés

1.16.1.3. csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

1.16.2. Energia

1.16.2.1. energiagazdálkodás és energiaellátás (villamos energia, közvilágítás, gázellátás, távhőellátás és más ellátórendszerek)

1.16.2.2. megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

1.16.2.3. az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

1.16.3. Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények)

1.17. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)

1.17.1. talaj

1.17.2. felszíni és a felszín alatti vizek

1.17.3. levegőtisztaság és védelme

1.17.4. zaj- és rezgésterhelés

1.17.5. sugárzás védelem

1.17.6. hulladékkezelés

1.17.7. vizuális környezetterhelés

1.17.8. árvízvédelem

1.17.9. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

1.18. Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)

1.18.1. építésföldtani korlátok

1.18.1.1. alábányászott területek, barlangok és pincék területei

1.18.1.2. csúszás-, süllyedésveszélyes területek

1.18.1.3. földrengés veszélyeztetett területei

1.18.2. vízrajzi veszélyeztetettség

1.18.2.1. árvízveszélyes területek

1.18.2.2. belvízveszélyes területek

1.18.2.3. mély fekvésű területek

1.18.2.4. árvíz és belvízvédelem

1.18.3. egyéb

1.18.3.1. kedvezőtlen morfológiai adottságok (pl. lejtés, falszakadás)

1.18.3.2. mélységi, magassági korlátozások

1.18.3.3. tevékenységből adódó korlátozások

1.19. Ásványi nyersanyag lelőhely

1.20. Városi klíma

2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése

A vizsgálatok alapján a tényleges állapotok elemzése, egymásra hatásuk összevetése, folyamataik elemzése

3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis

A tényleges állapot értékelése, továbbá a szélsőséges, a települési környezettel szemben támasztott általános követelményeknek ellentmondó, problematikus témakörök kiemelése. A település adottságainak, lehetőségeinek és a fejlesztés korlátainak összefoglalása, a település-veszélyeztető hatások alapján készített kockázatértékelés figyelembevételével.

3.1.1. A folyamatok értékelése

3.1.2. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése

3.1.3. A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata

3.2. Problématérkép/értéktérkép

A település problémáinak és értékeinek összefoglalója térképi formában, a területi lehetőségek és korlátok térképi ábrázolása

3.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

3.3.1. településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása

**3.3.2. szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek
lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális
akcióterületek)**

**3.3.3. egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek
lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális
akcióterületek)**

Felhasznált irodalom

INTEGRÁLT FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉS

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/urban_hu.pdf

314/2012. (XI.8.). Kormányrendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről

„Fenntartható városfejlesztési programok előkészítése” című pályázati felhívás

<http://www.nfu.hu/doc/4003>

DUNAÚJVÁROS MEGÚJÍTOTT INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA
(2012-2014)

http://www.dunaujvaros.hu/integralt_varosfejlesztési_strategia